

MARÇ DE 1996 • N° 225

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

El transport públic

El dia 28 de març va fer 75 anys que el tren va arribar per primera vegada a Sant Llorenç, i la veritat és que les institucions locals varen fer ben poca cosa per recordar un esdeveniment que en el seu dia havia estat tan important per al poble.

El tren va ésser el primer mitjà seriós de transport de mercaderies i viatgers, i comunicà d'una manera estable i periòdica Sant Llorenç amb Palma i Manacor, sense oblidar, a l'estiu, que també era utilitzat per molta gent per anar a prendre un bany a Cala Millor. Les pressions de les companyies d'autobussos i el poc interès per part dels responsables d'adequar-lo als horaris de la vida moderna van propiciar que la importantíssima inversió que s'havia fet en vies i estacions només duràs 55 anys, un període de temps realment esquitit pel que havia suposat la seva construcció.

Avui fa pena veure les vies plenes de pins, mates i deixalles, i l'estació, símbol d'un temps i d'una arquitectura singular a Mallorca, s'està degradant baix la mirada indiferent de les nostres institucions, que no fan res per aturar el procés.

És poc probable que el tren torni passar pel nostre poble, entre d'altres motius perquè a Manacor ja han fet una avinguda per on abans hi havia la via, però encara seríem a temps d'aprofitar la ruta i l'estació. No deixem que el temps ens volti cama.

* * * * *

Continuant amb el tema de la comunicació hem de dir que ens alegram que a la fi s'hagin instal·lat parades d'autobús un poc més curioses que les que hi havia, encara que siguin massa petites per acollir tots els qui esperen "la camiona".

Amb tot i amb això, però, hi ha una cosa que no ens agrada: en tota la carretera d'Artà no hi ha cap lloc adequat per aturar-se l'autobús. Actualment està a un dels indrets més perillosos, enmig de dues corbes, on els cotxes solen passar a més velocitat que la que toca, i trencant el pas a un carrer. Creiem que seria hora que la companyia que en treu el profit compràs un tros del solar que hi ha allà aprop, ran del torrent, i hi fes una entrada per als vehicles i una envelada així com cal per als passatgers. És el mínim que es pot exigir a una empresa que fa tants d'anys que subsisteix gràcies a l'exclusivitat que li atorguen les autoritats competents.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca).

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36.

Telèfon: 569119

Publicitat: Maria Galmés * Telèfon: 569509

Març de 1996.

Número 225.

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació Cultural Flor de Card

CIF: G07606185

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

COL.LABOREN

		Portada
Felip Forteza		
Guillem Pont	Els quatre clotets	3
	Universitaris i poble	8
Josep Cortès	Resultats electorals	4
	Son Peretó	11
	La negra	17
	Tal dia com avui	17
	Crònica d'unes noces	24
Diversos	Batec	6
Joana Domenge	Curs de copeo	6
Mar Ferrer	Margalida Fullana	7
PSM	Resposta a Ignasi Umbert	12
Jaume Galmés	Lletraa René Descartes	13
Edison Simons	Correspondència de cabells	13
Roger Prevel	Tres poemes	14
Luana Dogwiler	Tardor	16
Maria Bel Pont	Biblioteca	18
Ignasi Umbert	Miracle sobre Espanya	19
Pere Santandreu	Cosrs a dir	20
Simonet/Nicolau	Demografia	21
Josep Galmés	Crònica d'un acomiadament	22
Xesc Umbert	Meteorologia	25
	El temps	27
Maria Galmés	Si lleu...	26
	Comptabilitat	
Cortès/Simonet	Això era i no és	28
Isabel Nicolau	Distribució	

1.- SOBRE LA CONVIVÈNCIA

Potser és l'esclator de la primavera que es fa avinent.

Potser és cosa de la tensió sanguínia, o és una simple neurona del cervell una mica descol·locada.

No acab d'endevinar el motiu. Però és cosa certa que últimament estic particularment senzibilitzat.

Tant a l'entorn lúdic-social, com a l'entorn laboral, com en el familiar, i àdhuc al personal i íntim, he trobat exemples concrets, palpables que m'han fet exclamar:

Què ho és d'hermós viure, i què difícil és conviure!
(Malgrat sigui amb un mateix!)

2.- SORPRESA

Ueeiii! Vaig quedar com enlluernat. Sorprés.

De forma inconscient el peu dret es desplaçà suauement a l'esquerra i premé el pedal del fre. Les rodes no giscaren però, na Constança, que anava al meu costat, em mirà amb cara de sorpresa. I ara? (No va dir res més, però a la mirada hi portava un gros interrogant, com si no entengués res del que jo feia.)

Sortosament la carretera, en aquell moment de mig matí, anava buida de trànsit.

- I que fa estona que ho han canviat a això?

- Ah! (el somriure comparegué a la seva cara), sí, ja fa uns quants dies.

- Ja era hora!

Certament m'havia sorprés veure la nova parada de la camiona a la carretera de Son Servera. No és que tenguís res d'extraordinària. És normal. I precisament per això em va sorprendre. És a dir, guarda de l'aixopluc, té uns vidres al darrera que trenquen l'oratge, i uns quants seients, tot amb certa harmonia. Semblant a les que hi ha a altres pobles.

Està bé.

Altres temps s'havia pensat que bastava amb un no-res (Així de cru i pelat, un empedrat i prou). Després ho van pensar millor i hi van posar aquells tercermundistes pals amb una planxa de ferro ondulada a sobre.

Ara, (aiximateix ha costat molt de temps això!), sembla que podem ésser com la resta dels mortals.

Està bé.

3.- DESASTRES

Adesiara m'agrada recordar tot allò que massa sovint oblid. Bé, potser m'agrada recordar no és la paraula. Vol-dria tenir-ho sempre present, però altres quefers m'omplen el temps i el cervell. Llavors necessit fer una aturadeta -encara que sigui curta- per reflexionar... i relativitzar!

* 100.000 persones moren diàriament de fam.

* 1.200 milions de persones no tenen accés directe a l'aigua potable.

* 2.000 milions de persones no disposen, encara, d'electricitat.

4.- MÉS DESASTRES

Com a complement del clotet anterior, una altra píndola per a la reflexió:

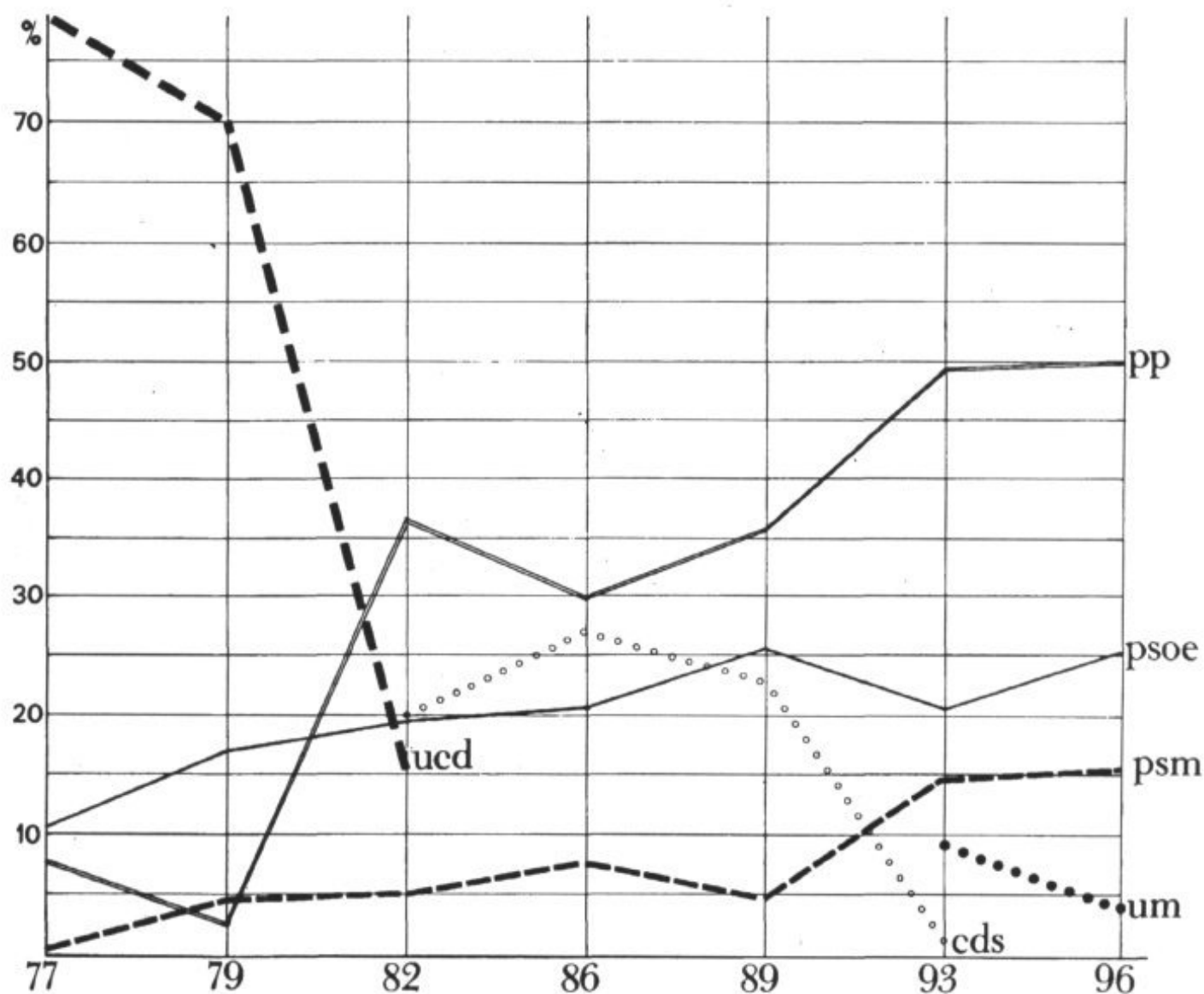
* L'any 1991 es gastaren 2.600 milions de dòlars diaris en armament.

(Les bones intencions, a vegades, serveixen de ben poc).

Guillem Pont

Evolució dels percentatges de cada partit

* A les eleccions de 1977, 1979 i 1982, el Partit Popular es presentava com Alianza Popular.

* A les eleccions de 1982, 1986 i 1989 el Partit Popular es presentava en coalició amb Unió Mallorquina.

Evolució de la tendència del vot

	1977	1979	1982	1986	1989	1993	1996
DRETA PP, UM	87'1	75'4	74'4	70'4	64'5	61'1	54'75
ESQUERRA PSOE, PSM, IU, VERDS	12'9	24'6	25'6	29'6	35'5	38'9	45'25

Congrés dels Diputats

	S.Llorenç	S.Carrió	Costa	TOTAL	%	1993	%
PP	928	253	196	1377	49'84	1303	48'98
PSOE	344	168	182	694	25'12	553	20'79
PSM	337	42	38	417	15'09	374	14'06
UM	95	11	5	111	4'02	242	9'10
IU	32	12	36	80	2'09	40	1'50
ALTRES	22	13	13	48	1'74	127	4'27
BLANCS	13	4	6	23	0'83	12	0'45
NULS	9	2	2	13	0'47	9	0'34
TOTAL	1780	505	478	2763		2660	

Votants

1977	76'87%
1979	62'79%
1982	74'69%
1986	69'65%
1989	64'24%
1993	75'76%
1996	73'08%

Senat

	Sant Llorenç	Son Carrió	Costa	TOTAL
PP Cañellas	914	237	173	1324
Font	890	233	155	1278
PSOE Garcias	306	157	176	639
Roig	292	147	161	600
PSM Alorda	334	63	35	432
Serra	323	52	31	406
UM Ferrer	104	20	19	143
Pascual	99	17	14	130
IU Nora	18	9	34	61
Thomàs	15	7	28	50
ALTRES	38	17	22	77
BLANCS	27	6	8	41
NULS	43	8	17	68

SETMANA CULTURAL

Fent un repàs als actes del mes de març podem veure, al calendari que ens va regalar l'Ajuntament per Nadal, que dia 11 hi havia la setmana cultural "Mestre Guillel Galmés". No sabem si es dugueren a terme molts d'actes, però almanco feren una recollida, casa per casa, de materials que es poguessin reciclar. Els nins mateixos se'n cuidaren de fer la triadella de les nostres deixalles. *Xapó* per la lliçó que ens donen a tots els majors.

GUITARRA

A l'oferta dels cursos d'adults hi podem trobar un curs de guitarra, amb una duració de novembre a març. Els llorencins que han triat aquest curs han hagut d'anar a Son Carrió, però el fet està en què fa més de dos dissabtes que no hi ha classe i ningú ha avisat que el curs hagi acabat. La informació no ha arribat als llorencins, ja que cada dissabte han comparegut a la cita. Els carrioners, que estaven al seu poble, sí que devien estar informats, ja que no n'hi havia cap que hi comparegués. És qüestió d'informació.

PARADETES

Idò què us pareix? A la plaça dels donants de sang hi han posat una nova paradedeta-toldo per esperar l'autocar, que ja és qualche cosa. J que hi eren, però, se'n podrien haver duit la vella tot d'una i no deixar-la allà, que pareix que ho feren perquè es conegués que hi havia canvis. I també, ja que estaven per feina, haguessin pogut canviar la del davant de la fusteria dels Gostins, que un es posa a pensar malament ferm i es creu que l'altra l'han posada perquè per allà hi passen més turistes que per la carretera d'Artà.

SORTIDES

La Tercera Edat del nostre poble, el dia 6 de març, es posà les sabates noves i partí cap a Marratxí a veure la XII fira del fang. Després anà al port d'Alcúdia a dinar a Can Sebastià. Panxa plena i per païr-lo una mica, ballaren una estoneta i retornaren cap al poble.

El diumenge 24 també organitzà un dinar de germanor a Son Barbot, obert a tothom que hi volgués anar. Molts aprofitaren el bon dia i hi anaren a peu per Son Segf, i d'altres no tants trespadors s'hi acostaren en cotxe.

El dimarts 26, l'entitat bancària "Sa Nostra" organitzà una excursió a Montisio de Porreres, i també a veure la fàbrica de formatges "Can Montes". Sabem que els que hi anaren vengueren contents.

PSM

Dia 10 de març, a la rectoria, el PSM va informar sobre tres temes d'interès per al nostre poble: la compra del solar de la plaça Nova, el pressupost de l'any 1996 i el que ens han costat les festes de Sant Llorenç.

A l'acte hi assistí un gran nombre de persones, que va escoltar les explicacions del portaveu del PSM, Antoni Sansó. Al final de l'acte no va haver-hi preguntes per part del públic, senyal que ho entenquerem tot. Si no hi ha res de nou d'aquí a tres mesos el PSM tornarà informar del que passa dins el nostre Ajuntament.

BROCANTERS

A partir del dia 19 de març s'obrí a Palma, en el reciente ferial d'IFEBAL, al polígon de Llevant, la fira de Brocanters.

En Joan Ramis Sinev, aquesta vegada ens ha sorprès amb el muntatge d'una ins-

tal·lació escultòrica amb el títol *Fòsil i consciència*. Aquests conjunt de tres peces fa veure a l'home, l'espectador, la relació amb el cicle vital (l'arbre i la terra), amb el monolit que és la consciència, segons paraules de l'autor. Aquesta obra ha estat possible gràcies a la col·laboració d'en Miquel Català, del "Tejar Català" de Manacor. Fang, fusta i ferro s'entremesclen per donar significat i forma a l'obra de l'artista.

061

A la sala d'exposicions de Sa Nostra va tenir lloc, el dia 19, una xerrada sobre el nou servei que ofereix el 061, que fins fa poc era el telèfon on havíem de cridar per les urgències, accidents, etc.

A partir d'ara aquest servei s'ha ampliat i hi podem cridar sempre que a la Unitat Sanitària no hi trobem un metge. Des del centre d'operacions, una telefonista, un locutor de ràdio i un metge coordinen la feina de les ambulàncies, UVI mòbil, etc.

A part del servei que fins ara prestava aquest telèfon, també hi podem cridar per aclarir qualsevol problema sanitari, i des d'allà ens diran si hem d'anar al PAC més proper, si ens envien una ambulància, o una visita domiciliària del metge o l'infermera.

A lo millor hem de menester aquest servei per fer més humana la medicina, i creim que a Ciutat potser tenguim molt d'èxit. Ara el que han de fer és molta propaganda perquè tothom sàpiga d'aquest servei, que és ben segur que no tothom en sabrà treure tot el suc ni tot serà tan idíl·lic com al vídeo que ens passaren.

J.Fullana, D.Sanchez, N.Jaume,
M.Febrrer, F.Ramon, J.Domenge.

Curs monogràfic de la mateixa i el copeo

Dins el marc dels cursets monogràfics que organitza l'escola municipal de mallorquí de Manacor, durant el mesos de gener i febrer s'ha realitzat un monogràfic sobre la mateixa i el copeo.

L'objectiu del curset era que la comarca de Llevant és l'única que ha mantingut

vius aquests balls (mateixa i copeo). Per això hem volgut donar a conèixer la seva música i el seu ball d'acord amb les variants de cada poble.

Tot seguit us presentam unes reflexions, fetes pels professors de ball de l'esmentada escola, i que es llegiren el dia de la

clausura del curs.

Per començar, hem quedat sorpresos de la resposta que hem tingut, tant per part de la gent que ha assistit al curs com per part dels balladors i sonadors que hem convidat. Hem d'agrair a tota aquesta gent, que d'una manera desinteressada han

fet possible que aquest curs es dugués a terme.

Pensem que hem aconseguit l'objectiu que ens havíem proposat: aprendre a valorar i estimar el ball més nostre: la mateixa o el copeo.

Ha quedat clar que antigament la mateixa o el copeo era el ball de més prestigi, el més valorat, el més difícil i també el més car. Era un orgull poder sortir a ballar un copeo.

Actualment hem arribat a un punt on aquest ball ha quedat arraconat i una mica desprestigi. Potser per la dificultat d'aprenentatge que suposa, per l'enlluernament dels balls de fora, per comoditat, perquè s'ha de ballar per parella...

El temps passa i tot canvia: la manera de viure, de pensar. Tot això ha canviat els criteris de valors i també el sentit de la festa. Antigament es valorava el ball (el saber ballar bé). La transmissió era dins les famílies o els nuclis de població i formava part d'una cultura que ja s'ha

rompuda i transformada.

Després d'una sèrie d'anys en què el ball quedà aturat era necessari recobrar la nostra identitat, i es va passar a valorar la participació (com més gent en sapigués, més possibilitat de recuperació). Amb el temps això ens ha duit a una massificació, desordre, a la pèrdua de sentit del ball de parella i han sorgit els rotlos que varen començar com una eina d'aprenentatge.

Ara tothom frissa per aprendre a ballar, la comoditat ens duu a fer les coses més fàcils, als qui ensenyem a ballar ens obliguen a esmicolar cada punt i cada passa, cosa que abans costava anys i esforços, ara es vol aprendre en dos mesos.

I per això ens demanam: Què podem fer per arribar a un equilibri? Com podem recuperar el vertader sentit del ball i evitar que es degeneri més encara? No és possible -i tampoc no volem tornar enrera- aturar el temps. Però sí que ha arribat el moment que tots els qui estimam aquests balls facem una petita reflexió, per tal de

treure el suc d'aquests testimonis que hem viscut aquests dies i adaptar-los a la manera de sonar i de ballar d'ara.

En primer lloc, volem animar tots els sonadors a recuperar la mateixa i els copeos tal com es feia abans.

En segon lloc, animar els qui volen aprendre a sonar o ballar perquè observin i aprenguin dels qui més en saben, per tal de no perdre els bons estils. Tots ells es mereixen un bon reconeixement per part nostra, ja que són un exemple viu a seguir.

Finalment, demanam a aquests sonadors i balladors més majors que tinguin paciència amb els qui volem aprendre i que ens donin una mà.

Pensem que no és el moment de cercar culpables, sinó de seguir per un camí de respecte, entre tots plegats, per poder mantenir el nostre ball en el lloc que li pertoca.

Joana Domenge

Margalida Fullana, un flor molt especial

Tot va a començar el 9 d'abril de 1972 quan va néixer una nova flor llorencina, de la que us contarem una història molt hermosa. Margalida Fullana Riera és el nom d'aquesta flor, a la qual tothom coneix per *Marga*. De les mans del seu pare, Jaume Fullana, uns dels millors ciclistes de la història de les illes, va arribar al ciclisme mallorquí, ja fa uns nou anys.

Sempre destacà per les seves condicions físiques, tant en bicicleta com a peu. Al poc temps d'entrar en el món del ciclisme tota Mallorca ja sabia qui era na Marga Fullana: aquella nina que guanyava també als al.lots. Ràpidament se'n temeren a fora de la seva qualitat i la començaren a convidar. Na Marga va estar amb molts d'ells sempre fent bons papers.

Pot ésser que molta gent no ho sàpiga, perquè el ciclisme femení de carretera és molt sacrificat i poc reconegut per tota la premsa, per això des de la nostra revista volem que almanco el seu poble sàpiga un poc més la seva història esportiva.

Ha estat moltes vegades representant les illes, i moltes més amb la sel.lecció espanyola, amb la que ha estat la millor també en moltes ocasions.

L'any passat va començar a córrer en bicicleta de muntanya -*mountain bike*-, i va tenir molt d'èxit arreu de tota Espanya i l'estranger. Va aconseguir ésser la segona a l'*open* d'Espanya, guanyar qualche carrera i fer només quarta al campionat d'Espanya degut a una punxada a la roda de darrera.

Aquest any ja va ésser contractada per un equip professional que es diu Liberto-Megamo; Liberto és una coneguda marca de calçons vaquers i roba de qualitat, i Megamo és una marca de bicicletes i ac-

cesoris filial de Gas Gas, que és la famosa marca de motos de trial amb la que competeix el set vegades campió del món, Jordi Tarrès.

Bé, idò aquest any ja ha guanyat tres carreres, ha fet quatre vegades segona, i el més important: s'ha proclamada guanyadora absoluta de la Copa d'Espanya V Gran Premi Coronas. Actualment està pre-sel.leccionada per les olimpíades d'Atlanta, per a les quals ha demanat a través de l'Ajuntament de Sant Llorenç, una subvenció o beca per preparar-se millor. Ens ha fet sebre que està molt contenta amb l'interès demostrat pel senyor batle, el delegat d'esports i tot l'Ajuntament, ja que són ells els qui realment poden fer força a favor dels llorencins.

A nosaltres, que estam molt orgullosos d'aquesta flor de Sant Llorenç -que no és un card sinó una margalida, tant típica dels camps mallorquins-, no ens queda més que desitjar-li molta sort, perquè segueixi així, que aquesta margalida llorencina s'està convertint en una estrella llorencina.

Mar Ferrer

Universitaris i poble

(Els nostres universitaris-II)

Guillem Pont

ANTECEDENTS

Havia tengut la sort d'entusiasmar-me amb la lectura de Bourdieu i Passeron ("Los estudiantes y la cultura"). A més, anava calent de cervell, i se'm va ocórrer intentar fer una mena d'aplicació de part de les seves tesis a la localitat de Sant Llorenç.

Corria l'any 1980.

Les conclusions semblaven evidents. En síntesi i relatades de memòria vendrien a ésser les següents:

- El sistema escolar no revoluciona, sinó que *reproduceix* el sistema ideològic. És a dir, l'escola -en sentit ample- no resulta ésser una eina de propiciació de canvis socials, com podria semblar, sinó que generalment serveix per a reafirmar la posició social de cadascú.

- Tal com està *manat* o suggerit, els nostres universitaris de ben poc serveixen a la comunitat llorençina. És a dir, estudiar possibilita que l'afectat pugui guanyar més doblers o d'una manera teòricament més dolça, però no implica un increment de la *consciència social* en el si d'una comunitat concreta.

FINALITAT

L'altre dia de pagès, i comptant amb l'estimable col.laboració de na Maria-Bel Pont, bibliotecària del poble i persona en contínua relació amb els estudiants llorençins, vaig pensar en revisar la qüestió.

La finalitat és la possible reel.laboració del tema, rectificanc o consolidant aquelles (no gaire esperançadores) conclusions de l'any 80, en base a la realitat actual.

L'objectiu, el que de manera concreta es pretén, abans d'entrar en l'anàlisi de dades, és:

- Plantejar la qüestió obviant el te-

ma de les classes socials que es consideraren l'any 80. (Si parlar de classes socials a Sant Llorenç abans ja resultava discutible, avui, després de la revolució turística, és del tot improcedent puix, a nivell general i decantant algunes excepcions, tots ens podem considerar de classe *obrera-mitja-acomodada*).

- Mostrar una mena de *evolució estudiantil* pel que fa al nombre de persones que arriben a la suposada meta del títol universitari en aquests darrers anys.

- Reafirmar o descartar la idea de que el fet que hi hagi molts universitaris llorençins no implica un canvi en la *cultura local* i molt manco en la *consciència social* de la comunitat traduïble a fets concrets. (S'assenyala això de "fets concrets" perquè encara que sigui de forma inconscient i no controlada, s'ha de comptar amb un mínim d'expansió endògena de l'acció universitària. Vull dir que les opinions de la persona universitària poden condicionar, més o menys, les opinions dels seus familiars, almanco en relació als temes que no afecten els seus *principis fonamentals*).

FONTS

Avui, quan el convenciment em mostra clarament la pluritat de les variables que intervenen sobre la for-

mació de l'individu; quan s'ha demostrat que de tot el conjunt de coneixements de què disposa una persona jove adulta, solament una part molt minsa i relativa prové de l'univers escolar; quan ens apropam, de cada dia més, a l'utilitzat i conegut concepte de *aldea global*, derivat de l'uniformisme cultural a l'americana que envaeix diàriament les nostres cases de forma subtil i persistent, la visió de Boudieu i Passeron, malgrat la relativa validesa de les seves tesis, em preocupa menys que l'any 1980.

Per tant, intentaré una anàlisi a la *brava*, basat solament en la visió de la taula d'universitaris llorençins.

Amb la finalitat de poder establir comparacions es seguirà el mateix esquema d'agrupació d'estudis (discutible) aplicat l'any 80. És a dir, es distingiran les *carreres tradicionals*: mestres, metges/apotecaris i missers, i les altres s'agruparan sota la denominació genèrica de *ciències i lletres*.

Es diferenciaren els universitaris llorençins que viuen a fora (*) i els externs que viuen a Sant Llorenç (**). Entre parèntesi hi aniràn els difunts des de l'any 1980 ençà.

Es deixa de considerar el concepte "no relacionat" pel que té de subjectiu, i es consideraran tant els diplomats (D) com els llicenciats i doctors segons l'actual organigrama universitari (turisme, per exemple, abans no tenia la consideració d'*universitari*, i actualment sí), que pressumptament tenen els estudis acabats (em consta com a cosa certa que na Maria-Bel no va demanar el títol a ningú).

Evidentment, es pot presentar més d'un error, tant pel que fa a absències com a presències, però això no ha d'implicar gaire canvis en les conclusions globals, si consideram els objectius que es pretenen i que s'han assenyalat.

LES DADES

DRET

LLETRES

CIENCIES

MEDICINA

MAGISTERI

Abans de 1960

(Ramis, Francesc**)

(Galmés, Andreu)
 Ramis, Joan**
 Pont, Jordi (D)
 Vicens, Apol. (D)**

Domenge, Joan*
 Ferrer, Bàrbara
 Galmés, Llorenç
 Garcia, Antònia**
 Girart, Jaume*
 Carrió, Àngela
 (Llull, Pedro**)
 (Carrió, Antònia)

De 1960 a 1980

Caldentey, Margda.
 Domenge, Bartomeu*
 Ramis, Francisca*
 Sureda, Bartva.*

Pont, Aina*
 Riera, Antoni*

Cortès, Josep (D)
 Galmés, Andreu*
 Galmés, Bartomeu*
 Galmés, Pere J.
 Llinàs, Margalida
 Pont, M. Isabel
 Rosselló, Miquel*
 Soler, Àngela*

Bauzà, Tomàs
 Font, Antoni*
 Galmés, Antoni*
 Horrach, Aina (D)*
 Melis, Andreu
 Mesquida, Jerònia
 Mora, Margda.(D)
 Pérez, Justo**
 Pont, Aina M.*
 Pont, M. Mag.*
 Quetglas, Antoni*
 Ramis, Felip*
 Rosselló, Mª(D)*
 Servera, Cat.(D)*
 Sureda, Marg.(D)*

Fernández, Josef.*
 Llull, P. Josep*
 Mascaró, Catna.*
 Melis, Antònia
 Melis, Margalida
 Muñoz, Isab. M**
 Pomar, Francisca
 Quetglas, Bàrbara*
 Quetglas, Isabel
 Quetglas, Carme*
 Roig, Catalina
 Servera, Antònia
 Soler, Margalida

De 1980 a 1996

Galmés, Catna.(D)
 Galmés, Margda.
 Massanet, Victòria
 Pascual, Bernat
 Ramis, Catalina*
 Ramis, Margda.*
 Servera, Àngela
 Soler, Miquel (D)

Caldentey, Àngela
 Domenge, Joan*
 Galmés, Apol.lònia
 Gelabert, Eulàlia
 Jaume, I. Àlícia*
 Llull, Aina M.
 Llull, Joan*
 Riera, Bàrbara
 Santandreu, P.J.
 Servera, Bàrbara
 Sureda, Aina

Artigues, Llorenç
 Carrió, Joana(D)
 Coll, Antoni
 Femenias, Pedro
 Fullana, Antònia(D)
 Galmés, Catalina
 Galmés, Margda.(D)
 Galmés, Margda.(D)
 Gayà, Mateu (D)
 Mas, Ramon*
 Miquel, Maria
 Oliver, Catna.(D)
 Pascual, Maria (D)
 Riera, Isabel (D)
 Rosselló, Ant.(D)
 Rosselló, Miquel**
 Salas, Jaume
 Soler, Pedro
 Veny, Antònia (D)**

Caldentey, Catal.
 Gili, Joan
 Léal, Ramiro**
 Melis, Gaspar*
 Messeguer, (D)**
 Pont, M. Magdna.

Alzamora, Jaume**
 Domenge, Agustí*
 Femenias, Bàrbara
 Galmés, Francisca
 Jofre, Joan
 Pascual, Bàrbara*
 Sansó, Margalida
 Santandreu, A.J.
 Santandreu, Ant.*
 Servera, Aina
 Servera, Cristina*

SÍNTESI DE LES DADES

El primer a destacar potser són els xaps, les agrupacions que es presenten.

L'anàlisi anterior es féu l'any 1980. Ja tenim, per tant, una línia divisòria. Amb tot i amb això, i comptant amb la implicació llorencina en el món turístic (que fou tardana i no es generalitzà fins als anys 70), si fa no fa, podria coincidir amb una mena de fita del *Sant Llorenç turístic*. Els universitaris anteriors a l'any 1980 es podrien considerar en dues etapes: anteriors i posteriors a l'any 60, sense que aquest any representi fita local alguna (Sant Llorenç continuava essent un poble rural que vivia bàsicament de l'agricultura), sinó un canvi en la situació socio-econòmica del país. L'arribada a la vila d'aquella etapa de l'educació, en temps de la dictadura, caracteritzada per una forta demanda educativa, car es començaven a oïr els vents del neocapitalisme.

Per poc que contem, els números, per sí sols, ja resulten ben aclaridors:

a) Abans de l'any 60:

13 universitaris, dels quals 8 són homes i 5 dones; 3 són llicenciats i 10 diplomats; 5 són de procedència externa i 2 viuen habitualment a fóra; (4 dissortadament desapareguts).

b) De 1960 a 1980:

40 universitaris, dels quals 14 són homes i 26 dones; 21 són llicenciats i 19 diplomats; 2 són externs i 23 viuen a fóra.

c) De 1980 a 1996:

55 universitaris, dels quals 19 són homes i 36 dones; 31 són llicenciats i 24 diplomats; 5 són externs i 10 viuen a fóra.

UNA PRIMERA LECTURA

Una simple ullada a la llista ja evidencia la diferència, quant a nombre entre la primera etapa i les altres

dues. Aiximateix, i comptant amb els quatre anys que ens falten perquè la tercera etapa sigui igual que la segona, hauríem de valorar l'increment del nombre d'universitaris sense arribar al que es podria assenyalar com a *revolució*. No s'ha de deixar de banda que la demanda d'educació de cada vegada és més alta. El llistó per accedir a determinades feines (de coll blanc, que en deien un temps) és de cada dia més alt. A nivell d'exemple, superficial però generalitzable, es podria assenyalar que un que començà a estudiar en la dècada dels 60 *ja sabia* que, en acabar, no tendria gaire problemes per trobar una feina acceptable. Els qui estudien a la dècada dels noranta saben que solament els millors de cada promoció estan, més o menys *automàticament* col·locats, tots els altres queden sotmesos a moltes variables, entre elles la sort i l'encert de les primeres experiències.

Un altre aspecte a considerar podria ésser el major increment de llicenciats que de diplomats, així com el decrement de les tradicionals *magisteri i àrea mèdica* per incrementar les columnes de ciències i lletres. És a dir, hi ha una clara variació de tendència quant a carreres a seguir, ampliant-se els camps d'acció.

Un altre aspecte que diferencia la primera etapa de les altres dues és la preponderància de les dones sobre els homes. Aquesta diferència homes-dones sembla més alta que la que intuïtivament presenta la piràmide de població, seguint una tendència generalitzada a tot l'Estat (Mira, en alguna cosa havíem d'estar en *ona* els llorencins!). Potser aquesta tendència s'ha de valorar en tota la profunditat que mereix. Malgrat tot (i escric aquest *malgrat* tot perquè som conscient que els reductes del masclisme encara es presenten forts i difícils de vèncer fora de les institucions públiques) sembla que aquelles llunyanes reivindicacions feministes de principis de segle comen-

cen a donar els seus fruits. De fet, els qui disfrutem de més de quaranta anys en som espectadors ben conscients d'aquest canvi socio-posicional de la dona.

CONCLUSIÓ

Tant si considerem *la nova*:

- * Aparició d'associacions culturals i/o socials a la vila,
- * Realització d'activitats aïllades (exposicions, muntatges, concerts...),
- * Implicació en la participació política activa,
- * Participació activa en festes i costums,

com si considerem la participació en *activitats estables*, que ja funcionen com,

- * Banda de música,
- * Clubs esportius,
- * Altres entitats en funcionament,
- * o la mateixa "Flor de Card" que teniu a les mans,

haurem d'arribar a l'evident conclusió que **la participació dels universitaris llorencins en la vida del poble és ben excepcional.**

Per tant, de les hipòtesis que teníem abans de reanalitzar el tema, n'hauré de decantar una, la que fa referència a la *revolució quant al nombre*. Hi ha increment d'universitaris, però relativament moderat (pensava que les diferències serien més grosses). I n'hauré de confirmar una altra, la que es referia a la *manca de canvis en la "cultura local"* derivada de l'existència de nous titulats universitaris.

Si bé aquesta nova reflexió no pot ser gaire optimista, almanco ens haurà aportat dues evidències:

- la que fa referència a l'alta participació femenina en els estudis,
- i la que mostra la diversificació de les carreres que segueixen les persones del nucli urbà de Sant Llorenç des Cardassar.

Ses Sitges, març de 1996

Son Peretó

Josep Cortès

Es coneixen nous detalls sobre l'estació de transferència

A rel de l'article sobre l'estació de transferència de residus sòlids de Son Peretó que vaig publicar el mes passat, una persona que supòs ben informada m'ha fet saber una sèrie de detalls que ignorava quan vaig redactar la col·laboració, i que consider necessari posar a l'abast dels lectors interessats.

La primera és que el terreny, a més de confrontar amb la carretera de Ciutat també ho fa amb la via del tren, per la qual cosa, si un dia es decideix convertir-la en passeig per vianants o ciclistes, o en una ruta de tren turístic, també passarà ran dels fons de tota la comarca de Manacor.

La segona, que l'operació de compravenda entre TIRME i els venedors, Antònia Cabrer Galmés, usufructuària, i Pedro Mascaró Cabrer, propietari del domini útil, es va registrar pel desembre de 1992. Com a curiositat històrica, és remarcable que el domini directe pertanyia encara a la Cavalleria

de Son Peretó, tal com consta a la nota del Registre de la Propietat, encara que aquests antics termes - domini útil i domini directe, talment com l'alou-, em sembla que ja estan donats de baixa dins la terminologia actual de la propietat.

També crida l'atenció el preu que es va pagar pels 15.535 m², ja que cinc milions escriturats sembla una quantitat una mica elevada per dues quarterades de terreny rústic. Desconec si el preu real fou el mateix, però he sentit dir que a vegades s'escriu a preu més baix per estalviar-se una part de l'impost de Transmissions Patrimonials.

I si les informacions són correctes, cosa que personalment crec, perquè, segons m'han assegurat, han estat contrastades per diverses de les persones implicades, l'intermediari que va ajudar a cloure la barrina hauria estat en Bartomeu Mestre, el regidor de l'Ajuntament de Sant Llorenç. Segons les mateixes fonts, el nostre polític hauria donat permís a un conrador perquè continuàs llaurant la finca i sembrant gra fins que els permissos per construir l'estació de transferència estassin prou avançats.

Si és així, no resulta estrany que els veïnats de la finca i del poble no se'n temessin fins que ja no hi hagués res que fer, una pràctica que ja dugueren a terme amb el projecte de desviament de la carretera, i que dona una idea clara de la manera de treballar d'alguns polítics locals.

I, com sempre, sorgeixen les preguntes: Què hi hauria guanyat en Bartomeu Mestre posant els mitjans per a què els fons de tota la comarca romanguessin un cert temps ran del nostre poble? No trobaren cap altre lloc un poc més allunyat de la carretera principal per construir-l'hi? Hi havia més polítics locals assabentats d'aquesta ubicació? Si és així, per què ho dugueren d'amagat i no ho feren saber a la gent? S'hauria pogut aturar si s'haguessin fet al·legacions quan el projecte va estar a informació pública? El més probable és que aquestes preguntes romanguin sense resposta, però també podria ésser que qualcú coneixés més dades i ens les proporcionàs; si és així li estarem molt agraïts, perquè convé que se sàpiguen totes les coses que ajuden a conèixer i valorar així com cal l'actuació dels nostres representants.

"SA BOTIGA ECOLÒGICA"

C/ST. LLORENÇ, 49 TF: FAX 83 80 90

07630 ST. LLORENÇ DES CARDASSAR

A LA SEVA DISPOSICió:

* ALIMENTACIó VEGETARIANA
INTEGRAL
MACROBIóTICA

* FRUITES i VERDURES DE TEMPORADA
i DE COMARCA ECOLòGICA DE LA
FINCA DE "SA TALLERA".

* REMEIS FLORALS
"SORIA NATURAL"

* COSMÈTICA NATURAL, SENSE QUÍMIQUES

* PLANTES

* CONSULTA NATURÒPATA

Resposta a Ignasi Umbert

PSM-Nacionalistes de Mallorca

A la revista del mes passat n'Ignasi Umbert va donar una passada a tots els partits que no feren costat al seu, Unió Mallorquina, en el tema de la compra del solar de Miquel Domenge. Com que nosaltres ens duguérem la pitjor part, i en vista de la gran quantitat d'aspectes amb els quals no estam d'acord amb ell, consideram necessari respondre-li públicament.

En primer lloc i sense cap prova que demostrï el què diu, n'Ignasi assegura que votarem en contra *per poder vendre que l'actual equip de govern era incapaç de donar solució al problema de la plaça*. Si utilitza diverses vegades expressions referides a la llei -Estat de Dret, dret a llei, subjectes a la llei...- hauria de saber que en un estat de dret només es poden jutjar els fets, no les intencions. Ell només pot opinar sobre els nostres actes o les nostres paraules, però mai sobre el que ell creu que són les nostres idees. Altra cosa s'atracaria a les actuacions de polítics d'un temps no gaire llunyà, amb les quals ni ell ni nosaltres hi podem estar mai d'acord.

En el mateix paràgraf diu que nosaltres propugnàvem l'aplicació de la llei d'expropiació i això no és ver. Nosaltres propugnàvem l'aplicació de les Normes Subsidiàries, i res més. I aquestes Normes, per si no se'n recorda, varen ésser aprovades per tots els partits de l'Ajuntament -el seu inclòs- exceptuant el PSOE, que es va abstenir. Foren tots aquests partits els que assenyalaren que aquest solar s'havia d'expropiar, no només el PSM. Per això, en lloc de donar lliçons de coherència política als altres, valdria més que les donàs al seu representant, que tant en aquest aspecte com en d'altres relacionats amb l'economia del poble ha canviat radicalment d'opinió d'ençà que està dins l'equip de govern.

A un altre indret assenyala que l'expropiació hauria estat *una mesura an-*

tipopular, i al final de l'article també esmenta que *no s'hauria proposada si el solar hagués estat seu (dels qui votaren a favor)*. Sembla mentida haver de recordar a n'Ignasi, havent militat tants d'anys dins un partit que braveja de socialista, que els polítics no són a l'Ajuntament per prendre mesures populars ni per actuar com si els solars a expropiar fossin seus. La seva tasca és defensar els interessos del municipi, no els dels particulars que s'hi enfronten, i si un no està disposat a fer-ho així val més que aplegui els trastos i se'n vagi a caseva. A les vinents eleccions municipals, si volen, que expliquin a la gent que en cas de conflicte sempre es posaran en contra dels interessos de l'Ajuntament i veurem quants hi estan d'acord.

Més envant assenyala que *el valor d'un solar no depèn només del qui vol comprar, sinó també del qui l'ha de vendre*. Si bé estaríem d'acord amb aquesta afirmació de manera general, no hi podem estar mai en el cas que ens afecta, ja que, d'una banda, en el preu s'hi incloueren moltes partides que legalment no s'hi podien incloure, com demostrarem a l'escrit del mes passat i a la informació pública que donarem a la Rectoria; i de l'altra, que la valoració corresponia a l'any 1990, no al 1996, quan a les Normes ja s'especificava clarament que aquell solar era un espai públic no urbanitzable. Les pertinents al·legacions del propietari foren rebutjades pel ple, amb el vot afirmatiu de la representant

del seu partit; per això no treu cap enlloc que avui ens vulgui convèncer de tot el contrari quan fa uns anys els seus mateixos hi estaven a favor.

També diu que tingueren en compte tots els informes, i ell sap perfectament que això no és ver. El del secretari no hi era, quan era obligatori que hi fos, i no hi era perquè hauria estat negatiu, ja que el primer funcionari de l'Ajuntament no podia de cap manera recolzar una decisió que anava en contra de les Normes Subsidiàries. Els que sí hi havia eren els de l'arquitecte i el jurídic, amb les irregularitats que ja manifestarem en el nostre escrit i que no cal tornar repetir ara.

En definitiva, l'escrit de n'Ignasi, al contrari del molts altres de seus carregats de raó, no sembla més que una excusa per justificar el vot del seu representant, un vot que, essent el president d'Unió Mallorquina germà del venedor del solar, mai pot ésser presentat com a mostra de coherència política enfront dels que legalment discrepaven. Si Unió Mallorquina va voler donar la primera passa de cara a l'incompliment de les Normes Subsidiàries que ho faci, però que afronti dignament les conseqüències que aquesta decisió pot produir dins l'urbanisme local. Perquè, amb quins arguments pot l'equip de govern prohibir una obra il·legal si ell mateix és el primer que incompleix les Normes? No ho sabem, però quan es tracta d'anar en contra de la llei no comptaran amb el nostre suport.

Viatges Ultramillor

Agència de viatges del grup A, títol 999

Carrer del Sol, 19
Tel. 585720

Cala Millor (Mallorca)

LIRA D'OR

Març 1996

Coordina **Jaume Galmés**

LLETRA A RENÉ DESCARTES

*Sant Llorenç des Cardassar,
6 de març de 1996*

vora l'estufa.

Descartes, m'portes molta, molta felicitat: no ja només per la solidesa sense fissures de les teves argumentacions, o per la teva sublimitat -al capdavant, totes dues raons són també sinequanons de tot filòsof gran-, sinó que a més a més contribueixes a aquesta bona disposició del meu esperit per la mica de tendresa que barreges amb el teu racionalisme, i perquè ets capaç de creure en Déu i encaparrar-te a demostrar-ne l'existència per la via de la Raó talment un rebrot del Nostre Mestre Il·luminat; però sobretot i part damunt tot perquè rera les teves paraules majors hi puc percebre el batec del teu cor d'home, com el meu, igual, d'home que se sap arribat a una edat tranquil·la i lliure de lligams i de preocupacions mundanes en què treballar a pler, i en unes condicions que ell ens descriu i ens apropa a frec -el foc de la teva xemeneia, el teu foc, el foc que t'escalfava al moment d'escriure les teves meditacions, que a nosaltres ens arriben com si fóssim allà i llavors mateix espiant-te per damunt l'espatala quan les treies a la llum, aquest foc del qual nosaltres et veim dubtar, a nosaltres ens escalfa ben igual que la teva "llum filosòfica"!- ... I és aquí René, mon bien-aimé René, on em vénen ganes d'estampar-te una besada al front.

I quines amigues, també, eh René, que no tenies! De princeses en amunt (Oh Déu meu, en morir-me, mostra-me de seguida al Paradís l'indret on es passeja, majestàtica i filosòfica, aqueixa Elisabeth que proposà al savi d'escriure ni més ni menys que un tractat sobre les passions de l'ànima!) (I de la Cristina, oh Déu, què podria dir jo, esquifidíssim com som, d'aital dona, o d'aital "ombremuger" com l'anomena el bell Edison Simons, dona plena de "garbo": -*Què pinta Velázquez? Quin drama escriu ara el nostre Calderón?*).

I els amics, René, els amics amb qui us vessàveu llum mútuament - oh aqueixa *rencontre* amb Pascal en què parlàreu del *problème du vide*!-.

T'abraç, amic, així com Déu vulgui, encara que humanament no et pots imaginar com lament el *décalage* de temps, divina res cogitans, divina res sentiens!

Jaume Galmés

"Correspondència de cabells"
EDISON SIMONS

René Descartes nasqué el 31 de març fa 400 anys

Tres poemes - Roger Prevel

Roger Prevel resideix a Ferney-Voltaire i, amb l'amabilitat que el caracteritza, em fa arribar aquests tres poemes -posteriorment m'autoritza a traduir-los- d'un llibre seu que és a punt de sortir. Uns poemes, per tant, que avui, dins la Lira d'Or, veuran la llum per primera vegada i en la nostra "belle langue": moltes gràcies, Roger.

(Nota del coordinador)

WINTERREISE

Dans la transparence extrême,
dans le gel pur,
le triomphe étoilé
du givre étincelant,
l'arbre
tend ses bras nus
vers le ciel impavide.

Le mutisme
de l'air
réduit l'espace
à n'être plus
que le lieu de l'absence.

Des pas s'éteignent
sur le chemin.

Voyage sans objet,
plein de la solitude
irrévocable
d'autres déserts.

WINTERREISE

Dins la transparència extrema,
dins el gel pur,
el triomf estelat
del gebre espirejant,
l'arbre
allarga els braços nus
cap al cel impàvid.

El mutisme
de l'aire
redueix l'espai
a no ser més
que el lloc de l'absència.

Passes s'apaguen
pel camí.

Viatge sens objecte,
ple de la solitud
irrevocable
d'altres deserts.

DAS LIED VON DER ERDE

Le chant de la terre,
l'immense chant de la terre
au printemps,
ce n'est pas celui-là
que Mahler faisait naître
d'une nature
foisonnante de vie,
c'était bien davantage l'automne
qu'il évoquait
avec ses lourds regrets
et la mélancolie diffuse de l'adieu
qu'éternise le soir.

STATUES

Hors des sollicitudes
tenaces de l'attente,
précipitées sans le vouloir,
dans la béance de l'instant

par l'immobilité
rude du bronze,
la pure sveltesse du marbre,
elles semblent s'interroger.

Mais leurs yeux sans regard,
vides de tout émoi,
vivent l'absence de réponse
fascinés par tant de silence.

DAS LIED VON DER ERDE

El cant de la terra,
l'immens cant de la terra
a la primavera
no és el
que Mahler feia néixer
d'una natura
pletòrica de vida;
era de bon tros la tardor
que ell evocava
amb enyorances feixugues
i la melancolia difusa de l'adéu
que eternitza el vespre.

ESTÀTUES

Enfora de les sol·licituds
tenaces de l'espera,
precipitades sense voler
dins l'obertura de l'instant

per la immobilitat
ruda del bronze,
la pura esveltesa del marbre,
semblen interrogar-se.

Però els seus ulls sense mirada,
buits de tota emoció,
viuen l'absència de resposta
fascinats per tant de silenci.

(Trad. de J.G.)

Tardor, de Luana Dogwiler

L'amiga Luana Dogwiler, de qui ja parlarem àmpliament, tot parlant-me ara de "Tardor", m'escrigué: "El poema el vaig escriure en anglès i ha estat traduït per mi mateixa amb la col·laboració d'un amic meu, en Pere Arrufat, a qui li estic molt agraïda pel seu ajut." "Tardor" fou publicat a l'antologia *Seasons Of The Garden* de l'editorial anglesa POETRY NOW. Igualment gràcies, Lu.

(Nota del coordinador)

AUTUMN

Within the shadow of a doubt I live,
bearing no image of mine but darkness
blinded by the rising blade of light
bringing us a bit of endlessness at noontide.
The fullness I could give you, in your hands it melts,
like snow, glutting my skin
still untouched, before your voice fades
away into our last summer twilight.
So long since I tied my dreams to your star
wandering, with the winds of storm
the sense of time has rustled our awakenings away.
Peace no longer throbs in our hearts
but in the silence of absences dying on you,
and whatever happened to your presence in the constellations
of our blood is now foaming with the Furies in solitude,
indigo riding, and dashing after dusk.
If only we could let autumn stir up
the embers of our lives beyond all horizons,
but at night hell shall steal
our reality left to gleam below the indifferent moon.

TARDOR

Amagada en l'ombra d'un dubte, visc,
-òrfena de fesomia-
enlluernada pel tallant ascendent de la llum
que farà el ple al pic del migdia.
La plenitud que et voldria donar
esborrona la meua pell, -encara intacta-
i es fon, com la neu, abans que la teua veu s'apagui
en el crepuscle del nostre darrer estiu.
Fa tant que vaig cabdellar somnis -per guiar el teu estel-,
teixits amb vents de tempesta,
que l'aspror del temps s'enduu la dolçor de l'albada
[que ens desperta.
Ja no hi batega la pau, en els nostres cors,
sinó la buidor de les absències, -que en tu moren-,
i el pas que marcaves en les constel·lacions,
ara és, en la nostra sang, escuma de les fúries solitàries,
-a cavall d'índigo- encalçant el vespre.
Si concedís, -només-, que la tardor atís les brases
[de les nostres vides
més enllà de tots els horitzons...
Però, aquesta nit, l'infern furtarà el que som,
abandonat a la blanca claror de la impossible lluna.

La negra

El que importa és esser en el lloc indicat en el moment oportú, diu la màxima periodística, i això era exactament el què pensaven les dues professionals de la política dia 12 de març, sant Gregori el Magne, advocat contra els mals de ventre forts. Fins aleshores, per no haver-se atrevit a arribar fins al final, tots els seus intents havien estat debades, però aquesta vegada, juntant les forces dels respectius partits es llevarien per sempre de davant una nosa que les molestava més que una busca dins un ull.

A més, militant una dins el PSOE i l'altra dins Unió Mallorquina, no hi havia perill que ningú les relacionés amb l'atemptat, i manco essent de pobles tant distants com Sant Llorenç i Costitx. Tal com ho havien planejat semblaria l'obra d'un suïcida amb ganes de sortir damunt la premsa local, i elles romandrien completament al marge; fins i tot ja tenien redactada la nota de premsa lamentant les irreparables pèrdues i condemnant enèrgicament el magnicidi.

El problema que havia estat més difícil de resoldre era el de trobar la persona adequada per dur a terme l'atemptat, ja que, a més d'estar convidat a noces, també havia d'estar disposat a entregar la seva vida per dos partits radicalment oposats: un nacionalista de dretes i un centralista d'esquerres -tot sigui dit amb les preceptives reserves, tant el terme *nacionalista* com el d'*esquerres*-. Només hi havia un possible candidat: l'ex-batle socialista que darrerament militava dins el partit

mallorquí. Sabien que seria difícil ginyar-lo per dur a terme una acció que el malmetria definitivament i que condicionaria el seu paper dins la història del poble -un aspecte que l'escollit valorava molt-, però estaven disposades a arribar on fos per tal de fer-li tancar el coll, fins i tot a extrems difícilment compatibles amb la moral catòlica, que si es volien repartir l'electorat no era cosa de mirar prim i fer-se les estretes. Tot premi és directament proporcional amb el sacrifici que exigeix, i aquest, naturalment, no n'era una excepció. I, efectivament, va costar molt fer-li dir que sí, però quan les dones s'afiquen una idea dins el cap tenen armes molt poderoses per aconseguir-la. La carn, ja ho sabem, és feble.

L'acte en si no tenia gaire misteri: es tractava de carregar l'*heroi* amb 50 kg de dinamita camuflats davall l'abric i fer-lo asseure prop dels convidats més prestigiosos: Mateu Morro, Pere Sampol, Maria Antònia Vadell, Sebastià Serra..., que possiblement se situarien ran dels nuvis, n'Antoni Sansó i na Margalida, i en el moment indicat el farien explotar mitjançant un comandament a distància. Si duien sort no quedaria com membre del PSM per contar-ho, i fins i tot és probable que, amb la mateixa, fessin desaparèixer del mapa el director de la revista local -que darrerament donava molt mala vida-, el batle de Sant Llorenç -al qual tots dues tenien una secreta antipatia, sobretot la representant del PSOE- i en Miquel Vaquer, que tampoc no les feia cap falta d'ençà que militava a l'oposició.

Amb el que no comptaven era amb el sergent municipal, un funcionari alt i magre que, per raó del seu càrrec, sempre es passejava amb un valquitalquí aferrat a l'orella. Quan acabaven d'enllestir l'operació i repassaven els darrers detalls, no tengueren altra

idea, criatures, que comunicar-se mitjançant un telèfon mòbil, que per lo vist és una eina indispensable avui en dia, i com que el funcionari sempre seguit estava culejant els botons del valquitalquí, va interceptar la comunicació i va descobrir el pastís. Entre ell i un altre municipal naturista, discretament per no desbaratar les noces del regidor, aglapiren les dues conspiradores i les entregaren al jutge de pau, qui les posà a disposició de l'autoritat competent.

Joe Fly

Tal dia com avui

ARA FA 90 ANYS

* Que l'Ajuntament acordà construir un pont sobre el torrent de Lluçmar, en el camí de Calicant.

ARA FA 75 ANYS

* Que s'inaugurà la línia del tren entre Manacor i Artà, promoguda per Rafel Blanes.

ARA FA 65 ANYS

* Que s'acordà que d'ara en endavant a les eleccions municipals s'elegirien 7 regidors per Sant Llorenç i 4 per Son Carrió.

ARA FA 60 ANYS

* Que el governador va dissoldre la Corporació i va nomenar una Comissió Gestora. N'Antoni Sureda Salas en fou elegit president.

ARA FA 55 ANYS

* Que Jordi Pont ocupà la plaça de practicant.

ARA FA 20 ANYS

* Que sortí al carrer la primera revista de l'escola.

* Que un colom de Joan Servera va guanyar el 1er premi nacional de velocitat.

ARA FA 15 ANYS

* Que un altre colom de Miquel Caldentey guanyà el 1er premi nacional de fondo.

Centre Coordinador de Biblioteques

BIBLIOTECA MUNICIPL "MOSSÈN SALVADOR GARMÉS"
NOVETATS MARÇ 96

1 FILOSOFIA

- * Escotado, Antonio
- Las drogas, de los orígenes a la prohibición.
- * Freud, Sigmund
- Los sueños
- * Kepel, Gilles (dir.)
- La política de Dios
- * Nietzsche, Friedrich
- La genealogía de la moral

2 RELIGIÓ, MITOLOGIA

- * Guzmán, Antonio
- Dioses y héroes de la mitología griega
- * Caro Baroja, Julio
- El señor inquisidor

3 CIÈNCIES SOCIALS

- * Deleito y Piñuela, José
- El desenfreno erótico
- * Schultz, Uwe
- La fiesta: de las saturnales a Woodstock

6 CIÈNCIES APLICADES

- * Pérez Mas, Miquel
- Diccionari dels mitjans audiovisuals
- * Kervasdone, Anne de
- El cuerpo femenino
- * Ritchie, Carson I.A.
- La búsqueda de las especias
- * Braudel, Fernand
- Bebidas y escitantes

7 BELLES ARTS, ESPORTS

- * Bozal, Valeriano
- Goya
- * Pérez Sánchez, Alfonso E.
- Ribera
- * Ramírez, Juan Antonio
- Picasso
- * Valdivieso, Enrique
- Murillo
- * Gómez Amat, G.
- Pequeña historia de la música
- * Reverter, Arturo
- Mozart: Obra completa comentada.
- Discografía recomendada.

- * Pérez Sierra, Rafael
- Mozart
- * Carrascosa, Angel
- Beethoven
- * Gago, Luís Carlos
- Bach
- * Ortega, Rafael
- Chopin
- * Altaya, Javier
- Tchaikowsky
- * Campo, Domingo del
- Dvorak
- * García del Busto, José Luís
- Falla

820 LITERATURA ANGLESÀ

- * Auster, Paul
- Mr. Vértigo
- * Chabon, Michael
- El mundo modelo
- * Fry, Stephen
- El mentiroso
- * McEwan, Ian
- El inocente
- * Woolrich, Cornell
- La marea roja

830 LITERATURA ALEMANYA

- * Hesse, Hermann
- Alma infantil. Mes de julio
- * Kafka, Franz
- En la colonia penitenciaria

839.8 LITERATURA DANESA

- * Andersen, Hans Christian

840 LITERATURA FRANCESA

- * Maalouf, Amin
- La invasión
- * Maupassant, Guy de
- La hora
- * Sartre, Jean Paul
- La infancia de un jefe
- * Stendhal
- Ernestina o el nacimiento del amor

849.9 LITERATURA CATALANA

- * Mijas, Joaquim

Lectures de poesia catalana

- * Dagoll Dagom
- T'odio amor meu
- * Mora, Víctor
- Entre silencis d'estels i tombes
- * Vallbona, Rafel
- Els dies rojos

882 LITERATURA RUSSA

- * Berberova, Nina
- El subratllat és meu
- * Chejov, Anton
- La corista y otros cuentos

885.0 LITERATURA CHECA

- * Hasek, Jaroslav
- Les aventures del Bon Soldat Svejek

9 GEOGRAFIA, HISTÒRIA...

- * Calvo Serraller, Francisco
- El Greco
- * Sánchez Vidal, Agustín
- Dalí
- * Ray Has, Antonio
- Cervantes. Vida y literatura
- * Darwin, Charles
- Autobiografía
- * Gallego, Julián
- Velázquez
- * Diccionari d'història universal
- CHAMBERS
- * Bolloten, Burnett
- La Guerra Vicol española: revolución y contrarrevolución
- * Vidal Manzanares, César
- Los manuscritos del mar Muerto

Maria Bel Pont

Nota

A la revista del mes passat, comentant el nombre de consultes de la biblioteca cometérem una errada, ja que només comptàrem les dels adults. Afegeint-hi les infantils i juvenils totalitzen 9.873, el que suposa més de 40 consultes diàries de promig, entre els dies que resta oberta.

Miracle sobre Espanya

Ignasi Umbert

La veritat és que això dels miracles era una cosa de la qual només se'n parlava, però que molts pocs havien tingut l'ocasió de poder veure'n cap.

Sí, això és ver, però tots saben que a més dels que ens conta la Bíblia, de tant en tant a les revistes especialitzades en surt qualcun: que si la Mare de Déu ha plorat llàgrimes de sang, que si a Fulano li han sortit els estigmes de Jesucrist, que na Mengana, que abans era totalment coixa, de sobte ara pot caminar..., i la veritat és que la gent s'ho creia. Sí, és ver, amb un cert escepticisme, però com que valia més creure-ho que anar-ho a cercar, la cosa no passava d'esser una notícia més.

Però, mira per on, quan tota Catalunya estava embadalida davant el televisor (TV3), surt un senyor amb bigotets i cara de pocs amics -encara que tenia un somriure que li omplia la

cara-, i jas! un miracle, un miracle es produeix davant la mirada sorpresa dels espectadors: aquell senyor, que durant els tres darrers anys s'havia estat desgatinyant defensant la seva creença en una *Espanya Una, Grande y Libre*, que des de sempre havia cregut en una sola llengua i una sola nació, que des de petit havia mamat la filosofia *Nacional Socialista*, que sempre havia cregut que Espanya era la *Reserva espiritual de Occidente* i del món, qué carajo!, ara, sense més ni manco, el miracle es produeix.

Miracle! miracle! exclamen tots els espectadors quan senten aquell senyor que els diu que el català és la llengua més hermosa que havia vist mai, que un del punts prioritaris del seu programa era la seva conservació, fins i tot que estava disposat a fer-la oficial a tot l'Estat Espanyol, i, a més, afegia, una mica empegueït, que ell des de ja feia molt de temps, amb el seu grupet d'amics castellans, ja practicava la nostra estimada llengua. Els espectadors romanien amb els cabells drets amb el que escoltaven.

I seguia aquell senyor fent saber

que Catalunya havia d'esser el motor que havia d'empènyer la nau espanyola (i assegurar-li la cadira a la Moncloa). Ningú no se'n podia avenir. Els catalans havien sentit parlar dels miracles que adesiara es produïen a Montserrat per mediació de la seva Moreneta, i tal volta qualche vegada amb el Barça també, però que un senyor de Castella, que sempre havia fustigat els catalans, els seus costums, les seves institucions, els seus homes més preclars i la seva llengua, que ara de cop i resposta es despatxàs amb aquestes declaracions-confessions, era un veritable miracle. Tan espantats estaven els espectadors que a més d'un, durant la nit, li va semblar veure la imatge d'aquell senyor desfrassat de català, amb barratina i ballant sardanes sense esgotament.

L'endemà tot el País en parlava i estava meravellat. Era la prova irrefutable que els miracles existien, la conversió d'aquell senyoret de Castella així ho demostrava.

Que Déu faci que no hagi estat una vana il·lusió o un simple somni de primavera. Així sia. Amèn.

C A M P S A

Amb tota la gamma de carburants del mercat
S'accepten targetes de crèdit i de Solred

Cra. Palma-Artà, km 55 * Sant Llorenç des Cardassar

Coses a dir

Avui ha fet un dia clar, en aquestes terres saxones. Som a mitjan març, i d'ençà de començaments d'any els dies clars que hem tingut es podrien comptar amb els dits de la mà. És diumenge. He acabat una feina que em quedava pendent i, en haver dinat, me n'he anat al parc a llegir una estona, aprofitant la claror, escassa, que un sol cobert per una boira primaveral oferia. La novel·la que he encetat és de l'escriptora valenciana Isabel Clara-Simó, *La salvatge*. Mentre passava les pàgines, he recordat que darrerament no havia complert amb el pacte que tinc amb la revista. Per tant, amb la intenció de no mancar amb el compromís contret amb el seu director, he volgut manifestar algunes coses que tenia per dir.

INSTITUTO CERVANTES

Ahir al matí em va arribar a casa un sobre voluminós. Sempre m'ha agradat rebre cartes, encara que siguin de publicitat inútil. A més a més, sembla que si deixes reposar la carta, sense obrir-la, encara es revesteixi de més màgia. En aquest país nòrdic, rebre cartes és encara més satisfactori, perquè quan t'aixeques al matí ja tens el correu que t'espera. Per descomptat, els carters d'aquest país són més matiners que jo!

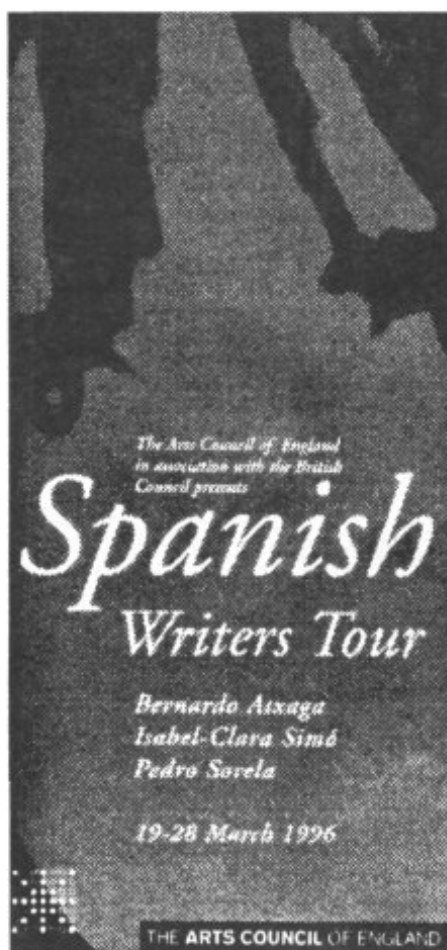
Vaig començar a preparar-me el berenar, i, en essent dissabte, me'l vaig permetre més cerimoniós. Torrades, confitura, cafè amb llet, formatge, el diari local i el nacional, i la carta, que esperava torn. Un cafè amb llet boníssim i tranquil, la premsa que informava de la reforma de la llei de divorcis,

un dia per endavant, i el sobre. Me'l vaig mirar: provenia de l'Instituto Cervantes de Leeds, una ciutat propera. Contenia una carta del seu director, juntament amb un programa de formació de professors d'espanyol com a llengua estrangera. Vaig llegir la carta: *"Como sabes, el objetivo fundamental de nuestra institución es fomentar y dar a conocer la lengua y cultura de España e Hispanoamérica (...)"*. El programa que incloïen notava que *"El Instituto Cervantes es una entidad pública, sin ánimo de lucro, creada por el gobierno español el 21 de marzo de 1991 para la promoción del español y de la cultura de los países hispanohablantes."* Duien a terme, per tant, la tasca que els havia estat encomanada.

Seguidament, vaig fer una ullada als cursos de formació que oferien. Semblaven interessants. Just en aquell moment em vaig posar a reflexionar sobre la funció d'aquella nova institució. L'Instituto Cervantes és, doncs, un organisme creat pel govern del nostre estat, els membres del qual són pagats per tots els ciutadans de l'estat espanyol, i l'objectiu fonamental del qual és fer conèixer la llengua i cultura d'Espanya i Hispano-Amèrica. Com si fos una! Interessant.

Pensem-hi una mica. En primer lloc, que és veritat que tots els habitants d'aquest estat només parlem castellà, *"la lengua de España"*, i que la sola cultura és la produïda en terres d'aquella llengua? O, és que resulta que a l'estat no hi ha llengües i cultures diferents de la castellana amb la qual **haurien de conviure?** En aquest sentit, potser és bo que digui que al nostre estat hi ha no únicament una llengua i una cultura que cal promoure, sinó que tant la catalana, com la basca, com la gallega, són cultures que representen un nombre important d'habitants de l'estat espanyol, els quals, justament, no fan ús quotidianament de la llengua de Castella. En segon lloc, potser és bo també que recordem que aquests ciutadans paguen els seus impostos a l'estat espanyol i que, per tant, contribueixen econòmicament al suport de la institució que fomenta la llengua i la cultura de Castella i dels països hispanoparlants.

No em malinterpreteu! No vull dir que no hagi d'existir un Instituto Cervantes! Segurament du a terme una tasca ben meritòria, com he assenyalat abans. Ara bé: per una banda, els estats que conformen Hispano-Amèrica ens poden acusar de paternalistes, i d'intervenció en afers que no corresponen a l'estat espanyol. Per una altra banda, ens podem demanar què correspon a l'estat espanyol? I sembla

que la resposta lògica hauria de ser que l'estat espanyol hauria de representar els seus ciutadans, que, en definitiva, són els que el sostenen. Així, doncs, a l'exterior de les nostres fronteres polítiques hauria de mostrar la realitat del conjunt de l'estat, el mosaic de països i llengües que històricament el conformen. Si no és així, em sembla que ja és ben hora que els contribuents que no s'hi senten representats alcin les protestes pertinents. Segurament els ciutadans del Canadà, o els de Bèlgica, o els de Suïssa, que es troben en una situació multicultural semblant a la nostra, ja haurien protestat amb contundència!

SPANISH WRITERS TOUR

Fa devers un mes em vaig interessar vivament per una proposta que recorre Anglaterra, el País de Gal·les i Escòcia entre els dies 19 i 28 de març. Havia arribat a les meves mans

un tríptic, pulcrament editat, en el qual s'anunciava un *Spanish Writers Tour*, o sigui un tour d'escriptors espanyols. Durant gairebé deu dies, tres escriptors, representatius de l'estat espanyol, faran cap a les principals ciutats de l'illa gran britànica: a Anglaterra faran estada a Leeds, a Plymouth, a Londres i a Bristol; al País de Gal·les s'aturaran a Swansea; i a Escòcia arribaran fins a la seva capital, Edimburg. Es tracta d'una iniciativa conjunta del Consell anglès per a les Arts i el Consell Britànic.

Aquest viatge segurament no hauria tingut res de singular si no fos que els tres escriptors que hi participen són, per una banda, autors de primera línia, i, per una altra, són clarament representants del conjunt de l'estat espanyol. En efecte, en aquest Spanish Writers Tour han convidat l'aclamat escriptor basc Bernardo Atxaga; el colombiano-espanyol Pedro Sorela, periodista i escriptor; i, finalment,

l'escriptora valenciana Isabel-Clara Simó. D'aquesta darrera he començat a llegir la seva novel·la *La salvatge*, la lectura de la qual fins ara em resulta ben estimulante i plaent.

Deia que em semblava una proposta ben suggestiva per molts de motius. En primer lloc, tots tres escriptors han assolit un gran renom en la seva professió, i, per tant, sentir-los en persona esdevindrà de segur una experiència ben profitosa. En segon lloc, serà una ocasió única de tenir-los tots tres reunits en un mateix auditorium, amb la qual cosa el debat podrà resultar ben enriquidor. En tercer lloc, els assistents se'n duran una visió general de com és actualment l'estat espanyol, i no de com alguns organismes s'entesten que sigui.

Avui mateix, per tant, escriuré una carta, breu, a l'Arts Council d'Anglaterra per felicitar-los per la seva tan encertada tria.

març de 1996

Demografia

NAIXEMENTS

El dia 29 de febrer va néixer a Sa Coma na Nadine Marin Ehlert, filla d'en Manuel i na Sandra. Enhorabona a tots.

Dia primer de març, a Sa Coma, va néixer en Fernando José Noriega Orellana, fill d'en José Antonio i na Marí Jesús. Enhorabona.

El dia 3, a Son Moro, nasqué en Moritz Krueger, fill d'en Bernd Peter i na Hilke. Ala idò, salut!

El dia 4 de març dos bessons varen veure la llum a Sant Llorenç, n'Hernan i en (o na, no ho hem acabat d' aclarir) Jano Duca Vigier. La nostra enhorabona als seus pares, n'Alejandro i na Cecília.

El dia 7 de març va néixer a Sant Llorenç en Xavier Llull Pons, fill del llorenç Antoni Llull i la serverina Maria Belén Pons. Salut i força!

DEFUNCIONS

El dia 28 de febrer, a l'avançada edat de 90 anys, va morir a Son Carrió na Petra Sansaloni Genovart. Que la vegem en el Cel.

Dia 7 de març va morir a Sa Coma na Maria Catharina Holtkamp, una alemanya de 69 anys. Al Cel sia.

El dia 11 de març, a S'Illot, va morir una altra alemanya, na Vera Margot Hella Bach, a l'edat de 64 anys. Descansi en pau.

NOCES

El dia 16 de març, el jutge de pau de Sant Llorenç va casar una andritxola, na Leonor Villar Teixeira, i un madrileny, en Jesús Lara Pérez. Que tot els sigui enhorabona.

El mateix dia, però a l'església major de la vila, feren l'esclafit n'An-

toni Sansó Servera, també conegut per n'Antoni Cuc, i na Margalida Fiol Andreu, natural de Ciutat. La nostra més cordial enhorabona. A una altra pàgina d'aquesta revista hi trobareu més informació.

Isabel Nicolau i Aina Simonet

Nota

Reunits amb caràcter urgent na Josepa Cortès, el director de *Flor de Card*, en Joe Fly, en Pep Mosca i el que subscriu aquesta pàgina, han decidit per unanimitat declarar en Jesús Gil *Persona non grata*, per la qual cosa a partir d'ara es negaran rotundament a asseure's a taula amb ell, encara que vagin convidats, i a mantenir-hi qualsevol casta de relació.

Josép Cortès

Crònica d'un acomiadament anunciat

En el moment d'escriure aquestes línies ens trobam a dia 26 de març. Especific la data perquè des d'aquest precís moment fins a l'hora en que vostè llegeixi aquest escrit poden haver passat quasibé 15 dies, i és de preveure que en aquest temps passin més coses relacionades amb aquest afer que s'hauran d'afegir a la llista de successos que s'inicia aquí. Sense anar més lluny, i com a primícia informativa exclusiva per a *Flor de Card*, anuncio que demà dia 27, si Déu ho vol, està previst que s'entreguin les més de 600 firmes que s'han recollit en contra del meu acomiadament i a favor de la readmissió a l'antic lloc de feina com a treballador social de l'Ajuntament de Sant Llorenç. Respecte a aquest tema voldria dir:

1.- Que les 600 firmes haguessin pogut ser bastantes més si hi hagués dedicat més temps; deman disculpes als que haguessin firmat però no ho han pogut fer.

2.- La majoria de persones, per no dir totes, que firmaren aquestes fulles són totalment conscients del què firmaven.

3.- Només m'he trobat amb 6 o 7 que no han volgut firmar per diversos i respectables motius.

4.- No totes les firmes han estat recollides a Sant Llorenç, això sí, totes estan directa o indirectament relacionat amb mi.

5.- I més important, voldria agrair a totes les persones que han col·laborat en la recollida, a tots els qui han firmat i a tots els que m'han animat en aquests moments durs i difícils, especialment als meus amics, companys i familiars.

A hores d'ara en què tot està una mica enlaire i en punt mort en l'aspecte legal, voldria presentar aquest escrit de forma descriptiva, sense entrar massa en valoracions, simplement per prudència; quan sigui el moment oportú, les faré.

Començaré la crònica des del principi, és a dir, just abans de començar com a treballador social de l'Ajuntament.

Setembre 93. El treballador social (TS), Joan Antoni Salas, deixa el seu lloc de feina de Sant Llorenç per anar a treballar al CIM. Demana una excedència d'entre 2 i 5 anys. Se li concedeix i, per tant, la plaça segueix essent de la seva propietat fins que no es compleixi aquest termini.

Novembre 93. S'inicien els contactes entre l'Ajuntament (Mateu Puigrós, Joan Santandreu i Maria Bel Sanxo) i jo per ocupar la plaça vacant de treballador social. En aquells moments era l'únic treballador social en atur de Sant Llorenç. Demano que es faci concurs públic per accedir a la plaça, i la resposta de l'Ajuntament és unànime: *Fa quasi dos mesos que no tenim TS, i preparar oposicions ocupa entre 3 i 4 mesos; ha d'esser ja*. Em costa acceptar, i insisteixo en què de seguida que es pugui s'han de fer oposicions. Que consti que el meu sou, respecte a l'anterior TS, es va rebaixar de cop i volta en quasi 100.000 ptes., passant a cobrar-ne unes 107.000 mensuals netes. Per mor de l'increment de l'IPC, actualment cobrava unes 112.000 ptes. mensuals netes. Dia 22 de novembre de 1993 començo a treballar com a TS en l'Ajuntament.

Gener 94. Es nomena responsable de Benestar Social na Bàrbara Genovard, que ocuparà aquest càrrec fins a les eleccions del maig de 1995. D'ella destacaré sempre la seva voluntat, la seva consciència i la seva honestat. Mai no vàrem tenir cap problema de relació ni de feina.

Agost-setembre 94. Sorgeixen els únics problemes que vaig tenir amb l'anterior equip de govern, derivats no de la meua feina, sinó del fet d'esser president de la ja desapareguda associació juvenil *Lleure a Llorenç*. Se solucionen dimitint com a president el dia 3 de setembre de 1994.

Juny 95. Es forma el nou consistori i el nou equip de govern. Posteriorment es distribueixen les àrees i competències entre els regidors del nou equip de govern, i na Jerònia Mesquida, del PSOE, assumeix l'àrea de Benestar Social i Sanitat. Això significa que era la primera responsable política del servei en el qual jo treballava, és a dir la meua *Jefa* directa.

Va costar més d'un mes poder tenir la primera reunió de feina amb la nova regidora; fins aleshores la comunicació havia estat a través de paperets deixats dins els respectius *casillers* de l'Ajuntament.

Juliol 95. Primers problemes de criteri entre Jerònia Mesquida i jo. Reunió amb els joves i els polítics per parlar de la cursa popular nocturna i en general de les

festes patronals. Amb els joves les coses estaven bastant clares, sobretot les que atenien la cursa, però en aquesta reunió na Jerònia volia canviar part de l'organització, introduint uns canvis que afectaven sobretot la filosofia no competitiva de la prova acordada entre ells mateixos. El meu comentari va ser: *Per què hem -i sobretot han- treballat tant, si voltros veniu ara i ho voleu canviar tot?*

A partir d'aquí comença un control directe, fins i tot exagerat, baix el meu punt de vista, de la feina i de tot el que realitzava. Ens hem d'entendre, jo no rebutjava el control que ella com a responsable té l'obligació de fer i jo com a treballador el deure d'acceptar, però una cosa és el control i l'altra el cercar les puces i empenyar, amb perdó, tot el temps.

Hi ha interferències constants de part seva entre les seves funcions i les meves. Jo respectava la seva tasca, però ella era incapaç de reconèixer i respectar la meua. És a dir, volia fer, i estones ho aconseguia, de treballadora social i alhora de regidora, i això es traduïa en reunions en què teòricament jo hi havia d'assistir, ella no m'ho comunicava, realitzava gestions amb altres organismes o entitats que teòricament em corresponia fer a mi, etc. Però el problema més greu era que no en parlàvem fins que havia passat, és a dir, no hi havia comunicació ni confiança.

Novembre 95. Parlo d'aquests problemes, que ella nega que existeixin, i del meu contracte, que segons ells acaba el mes de desembre; em diuen que em faran una pròrroga de 3 mesos.

Aquest mes el batle contacta amb l'anterior TS per consultar-li un cas determinat. Per què em tenen i em paguen a mi? Concreten una entrevista amb una institució relacionada amb el, i el divendres em diuen: *dilluns has d'esser a Palma, el batle i na Jerònia també hi són*. Abans d'entrar demano explicacions sobre l'entrevista i dono la meua versió sobre el cas; per què no s'ha tengut en compte la feina realitzada i el procés de treball que dúiem? Al llarg de l'entrevista se'm confirma que la meua opinió era l'encertada.

A la reunió d'àrea d'aquest mes, en vista de l'imminent temporada de memòries,

projectes, informatització de les demandes... demano, si és possible, la contractació d'una auxiliar administrativa per a tota l'àrea -per cert, una reivindicació històrica-. Vista la necessitat general, s'eleva la petició a la comissió de govern, això sí, i no sé perquè, la petició es transforma una mica de la manera següent.

Desembre 95. A la comissió de Govern de dia 4 s'aprova contractar **dues** treballadores socials actualment en atur. Aquest fet no el decobreixo fins al 18 de gener, quan terceres persones em diuen que hi ha una TS ocupant el meu lloc. Dic no el descobreixo perquè no se'm va informar, ni encara ara, del perquè es volien contractar dues treballadores socials més, i perquè es va contractar de fet una d'elles.

Veient com estaven les coses em poso en contacte amb el sindicat UGT: "cal esperar els seus moviments per poder actuar en qualsevol sentit".

Gener 96: Dia 14 em poso malalt i he d'estar 17 dies sense poder anar a treballar degut a una pneumònia. Evidentment, la doctora em fa la baixa metge. Aquests dies comença l'altra treballadora social.

Dia 30, el primer dia que acudeixo al treball, trobo el meu despatx ocupat, i a més, segons na Maria Bel Sanxo, la nova TS agafa funcions que fins aleshores havien estat meves, com les que del servei d'ajuda a domicili (això és l'únic que em diuen; és a dir, expliquen el fet, però no els motius). No era llavors que se m'havien de donar explicacions, sinó en el moment oportú. Jo demano a la gent que es posi per un moment en el meu lloc i pensi com es trobaria si qualsevol dia, quan arriba a la seva feina, trobàs un *intrús* que, a més d'ocupar el seu espai físic li robàs la teva feina, sense que els seus *jefes* li haguessin donat mai cap explicació!

És més que evident que no em puc rebel·lar contra la decisió de l'Ajuntament de contractar més personal, però també ho és que les coses no es fan així, i no crec que mereixés aquest tracte després de més de dos anys de feina conjunta.

Febrer 96. A la reunió d'àrea en què coincidírem els dos TS vaig demanar explicacions, però no volgueren tractar el tema en profunditat: *això són temes per parlar en un altre moment*. Idò per a què serveixen les reunions d'àrea? Això va crear un malestar entre els dos TS, i de seguida vaig parlar amb ella per explicar-li que no era res personal, i que no

més em queixava de les formes que havia emprat l'Ajuntament per fer les coses.

Vaig deixar passar unes setmanes per veure si algú es dignava donar-me alguna explicació, però com era d'esperar no ho feren. Llavors vaig demanar per parlar sobre el tema amb na Jerònia i el batle, i quedàrem per dia 16 de febrer; el dia abans vaig avisar na Jerònia que a la reunió hi assistiria un representant de la UGT, i de cop em va dir que no sabia cert si ens podríem veure aquell dia, i que el més segur seria que fos dia 19. El dia 16 tinguérem una reunió amb un membre del CIM, i na Jerònia i jo acordàrem fer una sèrie de feines a partir de la propera setmana; la reunió quedava per dia 19. Aquesta reunió ja no es va fer, ja que fou el dia 19, després de la comissió de govern quan els secretari em va telefonar per dir-me que tenia uns papers per a mi: la comunicació que el 6 de març acabava el meu contracte. Com pot acabar mai un contracte per obra i servei, que és el que jo tenc, sense que concorrin cap de les causes de finalització? I tampoc no és un acomiadament legal, ajustat a les causes que preveu la legislació vigent, ja que no presentaren una carta d'acomiadament formal! Així doncs, i segons tots els assessors consultats, ens trobam davant un acomiadament improcedent.

Vaig continuar fent feina fins que el dilluns dia 26 de febrer vaig rebre una altra comunicació escrita on se m'ordenava per ordre de la batlia i de la delegada de benestar social que havia d'anar-me'n de vacances, tal com sona; això significa que no vaig poder acabar cap de les tasques començades, ni avisar, com és lògic, sensat, legítim i professional, les persones i institucions o entitats que tenien algun tipus de relació amb mi i el servei. Des d'aquestes línies voldria demanar disculpes a tots els afectats per aquest fet, ja que l'Ajuntament em va negar la possibilitat d'acabar la meva feina d'una manera digna, que és el que jo hagués volgut.

Març 96. Després que a nivell personal anàs informant a alguna de les persones afectades del que passava i aconseguís trobar l'advocat que em podria defensar, una vegada decebut amb el sindicat, es varen iniciar els tràmits legals pertinents, presentant reclamació prèvia davant l'Ajuntament. En aquests moments estam esperant la seva contesta, o que expiri el termini que ve determinat per llei. Depe-

nent de la seva resposta s'haurà d'accedir a un altre nivell. Segons la lògica normal és d'esperar que sigui l'Ajuntament qui tenguí la potestat per decidir entre pagar una indemnització o readmitir-me a l'antic lloc de feina. Per tant, ell té la pella pel mànec i la darrera paraula.

Vull recordar-vos que si tenc dret a una indemnització serà pagada amb els doblers de tots, i no els costarà res de la seva butxaca. Aquest és el greu que em sap.

A nivell popular, dia 14 vaig iniciar la recollida de firmes esmentada abans. La meva intenció era clara: informar l'opinió pública del que havia passat i presentar a l'Ajuntament les firmes perquè recapacitàs la seva decisió. Evidentment, el valor que les donin depèn únicament d'ells. Què faran amb elles? Què significarà per a ells tenir 600 firmes en contra d'una decisió que han pres? El temps ho dirà.

Durant la campanya, com és normal, ha sorgit la part contrària a la meva causa, que ha intentat desviar l'atenció real del problema cap a coses superficials que jo no compartia, i, per tant, no he entrat a joc. Simplement volia defensar els meus interessos, i el que és més important per a mi, els meus principis, que són principis universals. Per això puc anar amb la cara ben alta, perquè no estic penedit de res, ni he robat res a ningú. Només demano el que em sembla que és meu.

Vull dir a favor meu que el batle ha manifestat públicament i davant jo que:

- 1.- Estaven contents amb la meva feina.
- 2.- Acceptava que la forma en què s'havien fet les coses *no era la més correcta*. En això coincidia també la cap d'àrea, Maria Bel Sanxo.

També vull dir que na Jerònia Mesquida no ha donat la cara en cap moment, tal com li pertocaria segons el meu punt de vista, com a regidora de benestar social.

Els meus compromisos segueixen sent els mateixos: tenir informades totes les forces polítiques de l'oposició i l'opinió pública llorentina del procés que vagi fent, a través de qualsevol medi de comunicació.

Els resultats de qualsevol acció depenen en un 90% de la forma en què s'ha fet.

Que tothom assumeixi les seves responsabilitats, i sigui coherent i conseqüent amb els seus actes.

Gràcies.

Josep Galmés y Jaume
Ex-Treballador Social de l'Ajuntament

Crònica informal d'unes noces de pinyol vermell

I jo què voleu que us digui? Quina culpa en tenc que dia 15 de març sigui santa Madrona, a la qual invocaven les dones perquè les ajudàs a trobar casador? (Costumari català, volum I, pàg. 893, línia 8). Ni vaig triar la festa de la santa, ni el dia del *comiat de fadrí* de n'Antoni Cuc, ni tenc constància que na Margalida l'invocàs per fer tòrcer el coll al nostre més il·lustre polític -almanco quant a il·lustricitat històrica-, i si ho faig constatar només és per remarcar, una vegada més, les curioses ironies del destí.

Feia temps que els vuit amics més íntims de n'Antoni estaven preparant la vetlada, però ho feien amb tant de secret que fins i tot em suggeriren que sols no publicàs els seus noms, prec que atenc de mala gana, perquè li feren una fotografia amb alguns d'ells que demostra clarament la lulea amb què s'agafaren la festa, i que fa una publicuera rabiosa.

Per començar la vetlada, ben mudats i més drets que un fus, el dugueren, com és natural, a sopar a *Los*

Melones, el local més marxós de la comarca del Llevant, i que resulta perfectament indicat per a les persones de la seva edat. A les postres, un d'ells se'n va anar a la furgoneta que havien llogat per a l'ocasió i va tornar amb una immensa capsa de cartró que contenia els presents que els seus amics corals li volien gustosament oferir com a regals de noces. Li feren entrega d'una nota conjunta, amb la condició que la llegís en veu alta. Deia així:

Los 'Melones', 15 de març de 1996
"Estimat amic i company,

Coneguda públicament la teva devoció per l'art, i en concret per l'obra de l'il·lustre ceramista i escultor Pepe Dagnino, per qui tan desinteressadament et mogueres; sabent també que avui en dia les vostres relacions personals no són tan cordials com seria de desitjar, i, per tant, potser no t'atreveixis a adquirir personalment les seves meravelloses peces; i, també, perquè d'una vegada deixis d'espoliar el patrimoni municipal, hem creut convenient fer-te aquest present, i així s'anirà ampliant dia a dia la teva col·lecció d'art.

Atentament,

la Família

P.D. No s'admeten devolucions.

Llàstima que el fotògraf s'esbravàs tant en l'entrega dels regals, perquè més tard, en el ball, hi havia una coa de més d'una dotzena de dones -que, la veritat, feia temps que havien deixat enrera la pubertat- que esperaven torn per besar el nuvi i ballar amb ell d'aferat. Hagués estat una fotografia de portada, però dissortadament ja s'havia acabat el rodet.

Continuaren la vetlada per diversos antres de l'illa, però tanta sort que dins el coret d'aquells desaprensus hi deu quedar una resta de bondat i el

colgaren d'hora, que sinó l'endemà el protagonista hagués hagut de dur ulleres de sol per dissimular les de resaca. A les tres de la matinada, tan composts com era possible donades les circumstàncies, el tornaren a sa mare.

El dia de les noces un nombre considerable de convidats va comparèixer a l'Ajuntament, pensant que, degut al passat revolucionari del jove, es casaria per lo civil, però no havien anat tan errats mai, ja que feren tot el que tocava i es casaren per l'Església, així com Déu mana. Bé, no exactament com Déu mana perquè no feren missa, però l'església estava tan endiumenjada com si n'haguessin dita, i entre alguns amics li organitzaren una mica de concert, amb orgue, guitarra i soprà incloses.

El sopar va esser servit a l'hotel Vista Badia, de Sa Coma, i va agradar tant que tothom se'n llepava els dits. Per gentilesa del xef reproduïm la recepta de la *Bullabessa amb crostons frita a l'all*:

"Abans de res, s'ha de fer un brou de peix fresc, assaonat amb herbes

aromàtiques.

Després, amb llagostins, cames de cranca, crancs i filets de llobarro es fa un fons amb blanc de porros i una mica de tomàtiga pelada. Quan està ben cuit se li afegeix el brou del peix fresc i i la sal i es deixa bullir.

A continuació, després d'haver-hi posat una mica de Pernod, s'esmicola i es passa pel colador.

A part es posen trossos de rap, llagostins i musclos, tot pelat i sense espines ni closques, i se serveix amb crostons de pa fregits amb alls".

La festa va anar molt bé, si exceptuam el fet que uns aligots destrossaren algunes flors que adornaven les taules del menjador i se les entaferraren pel cap -els mateixos, per cert, que cridaven "que se besen, que se besen!", obviant el tarannà nacionalista dels nuvis, i acabà amb un ball als salons de l'hotel, amenitzat per una orquestra de les que ja no s'usen però que va com anell al dit per aquestes celebracions.

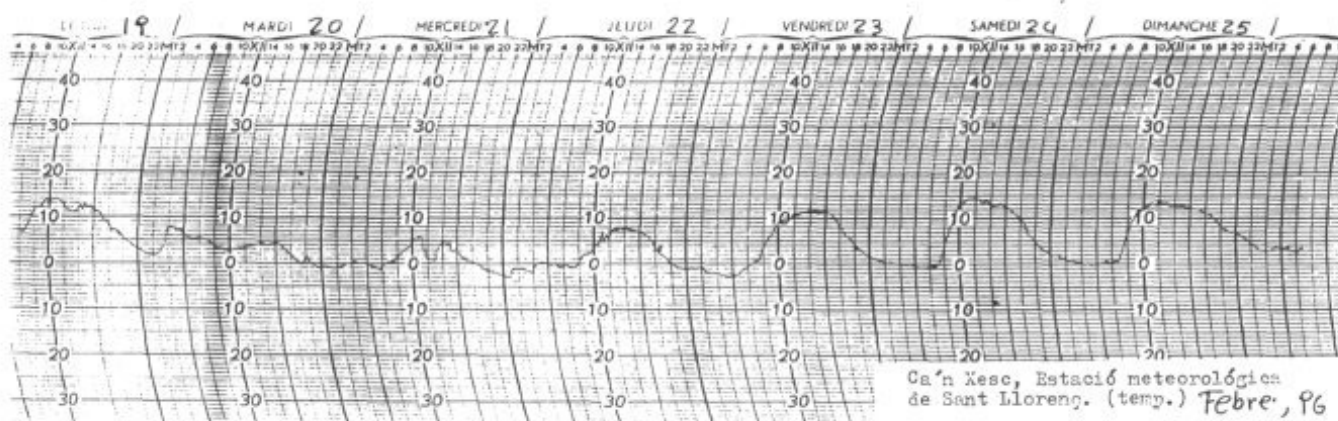
Entre els convidats poguérem veure tots els batles llorencins del període

democràtic, els dirigents del PSM, en Mateu Morro, en Pere Sampol, en Damià Pons, na Maria Antònia Vaddell, en Sebastià Serra, n'Antoni Mir, president de l'Obra Cultural Balear i altres personalitats de la política, l'empresa o l'art de Mallorca.

Uns dies més tard, els nuvis, perquè no trobaren res més lluny, empengueren viatge cap a la Conxinina, on esperaven passar uns dies lluny de la política local.

Josep Cortès

Meteorologia

Vet-aquí, encara que sigui només de passada, la gràfica corresponent als dies més freds de l'any. Com podeu

veure, els dies 22 i 23 de febrer el termòmetre va arribar als -3° , coincidint amb els dies en què alguns llocs

del terme romagueren encatífats d'una mica de neu.

Xesc Umbert

**Reservi la seva data de comunió/noces amb Foto Lis -Ignasi-
pressuposts sense compromís
FOTO i VIDEO**

Carrer Major, 47 * Sant Llorenç des Cardassar * Tel. 838351 i (908) 436083

MOTS ENCREUATS

Horizontals: 1.-Peça de la ballesa que serveix per armar-la. Símbol del fósfor. En algunes contrades, foc que s'encén al carrers la vetlla de Sant Joan. 2.-Petites tanalles d'acer amb puntes quadrangulars o còniques que serveixen per a torçar filferro o coses semblants, i usades en diversos oficis. Cansat. 3.-Llibre per aprendre les lletres. Nota musical. 4.-No aregada. Al rev., el femení de l'adjectiu possessiu "mon". 5.-Infant nat de poc. Sentència antiga. La segona. 6.-Nom de lletra. La primera. Consonant. Fatigar. La consonant de tat. 7.-Grau d'intensitat d'un color. Que gaudeix de bona salut. Descendent d'un avantpassat comú. Consonant. 8.-Aliment. Manera de viure amb més o manco luxe. Partícula amb què es demana la confirmació del que es diu. 9.-Arma blanca semblant a l'espasa, de fulla curta i generalment de dos talls. Fragment d'una fusta que resulta de tallar-la o obrir-la al llarg amb una destal o un altre instrument. 10.-Donar fe a una cosa. Pare del pare o de la mare. 11.-Mil. Gran verdor i frondositat en les plantes. Suc de raïm. 12.-Ara mateix. Abaixar un hidroavió fins a posar-se en contacte amb la superfície del mar o d'un llac.

Verticals: 1.-Cambra destinada a l'estudi. Pedra o paret de rajola refractària que forma al davant del gresol d'un alt forn. 2.-Eina de sabater que es compon d'un ferro amb una punxa molt fina, un mànec de fusta i serveix per a foradar, cosir i re puntar. Que no deixa passar la llum. Cinc-cents. 3.-Acció de ficar o de ficar-se. Entre els turcs el que exerceix un comandament. La segona. 4.-Punta acurada de la rella de l'arada i d'altres instruments. Símbol del sofre. Acció d'abusar.

5.-Al rev., espai aplanat on es haten les messes. Insuls. lacisum aton. 6.-Vestidura exterior que es posaven els ciutadans romans sobre la túnica, consistent en una ampla capa sense esclavina, de forma aproximadament semicircular. Darrera. 7.-Les pells que es treuen de les fruites en pelar-les. Mitja napa. 8.-Que pateix set. Símbol de l'americà. 9.-Consonant. Subtil a descobrir les coses. La segona i la primera vocal. Nom de lletra. 10.-Símbol de l'alumini. Violenta irritació contra alguna cosa. Cinquanta-cinc. Consonant. 11.-Sacerdot o monjo budista del Tibet i Mongòlia. Fruit de l'olivera. 12.-Manca de simetria. Terminació verbal.

SOLUCIÓ

Horizontals: 1.-Gafa. P. Gala. 2.-Alicates. Las. 3.-Beceroles. Mi. 4.-Inaregada. Am. 5.-Nadó. Adagi. E. 6.-E. A. F. Ujar. T. 7.-To. Sa. Raça. R. 8.-Pa. Tren. Oi. 9.-Daga. Estella. 10.-Acabar. Avi. 11.-M. Ufana. Vi. 12.-Ades. Amarar. **Verticals:** 1.-Gabinet. Dama. 2.-Alena. Opac. D. 3.-Ficada. Aga. E. 4.-Aceró. S. Abús. 5.-arE. Fat. aF. 6.-Toga. Rera. 7.-Peladures. Na. 8.-Sedajant. Am. 9.-G. Sagaç. Ea. A. 10.-Al. Ira. LV. R. 11.-Lama. Oliva. 12.-Asimetria. Ir.

BROU DE LLETRES

C L K J E B M J K L B C
A N F O S O I H E D C A
M D O I T N P G F A T N
N P E C U S E B T N O T
B A G H R E P R Y A N A
S T F B I F A N G H J L
S I L U O M L A S I T N
C U L S A N A K J N C O
D R B Ç L S I B L Ç U M
B T R B M M A T O U A A
S A T O N N U C O L N R
O D D E T S C R U L A T
A F A N I Y N O T U B L
E S T R T B C D L P T P

Apa! a cercar dins aquest brou de lletres els noms de deu peixos.

SOLUCIÓ

Amfós, besuc, bonítol, esturió, palaia, lluç, salmó, truita, tonyina i bis.

Maria Galmés

Telèfons

Ajuntament	56 90 03
	56 92 00
Polícia municipal	56 94 11
Polícia nacional	55 00 44
Guàrdia Civil	56 70 20
Casa de Cultura	56 90 83
Unitat Sanitària	56 95 97
P.A.C. Son Servera	56 71 68
Ambul. de Manacor	55 42 02
Son Dureta	28 91 00
Escola	56 94 83
Bombers	55 00 80
C. Roja (ambulància)	20 01 02
Jutge	56 90 46
Clavegueram	81 03 59
S.M.O.E.	56 95 49
Ca Ses Monges	56 90 83
Funerària	52 60 53
GESA (oficines)	55 41 11
GESA (avaries)	84 33 33
Grua	55 03 44
Hisenda	55 35 11
Teatre de Manacor	55 45 49
Parròquia	56 90 21
Oficina atur	55 20 81
Telèfon de l'esperança	46 11 12

Joieria Femenias

**llestes de noces
objectes de regal**

Rector Pasqual, 8
Tel. 569072
Sant Llorenç

Resum comparatiu del mes de

Col·laboradors

Ca'n Xesc

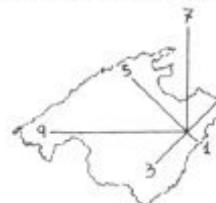
Estació pluviomètrica B-480

Sant Llorenç

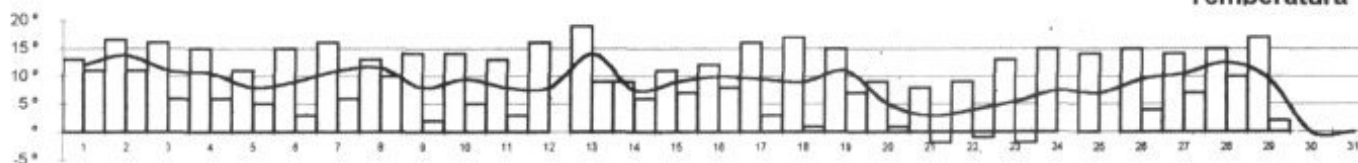
Màxima	19
Mínima	11
Mitja	14
Mitja Màxima	13,81
Mitja Mínima	4,414

	1996	1995
Dies de cel serè	8	14
Dies de cel nuvolat	12	11
Dies de cel cobert	9	3
Dies de tempesta	1	1
Dies de pluja	12	?
Calabruixades	0	1
Gelades	6	3
Pluja acumulada	93	46
Nevada	1	0

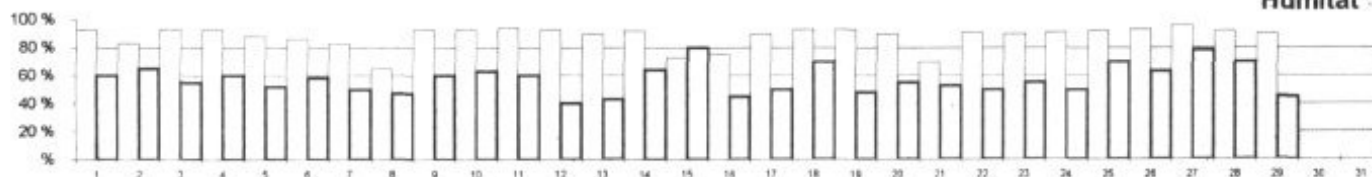
Sa Fontpella	42
Sant Llorenç (Ca'n Xesc)	35,9
Ses Planes (Ca'n Toni)	48,8
Son Roca	30
Son Vives (Ca'n Pedro)	37
Son Costes (Ca'n Salvador)	?
Son Sureda (Ca'n Tomeu)	34

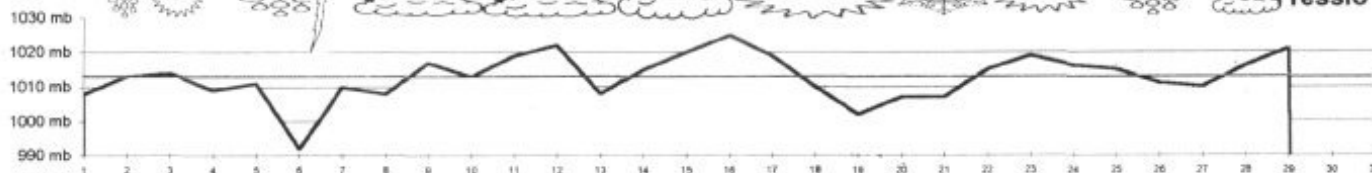
Temperatura

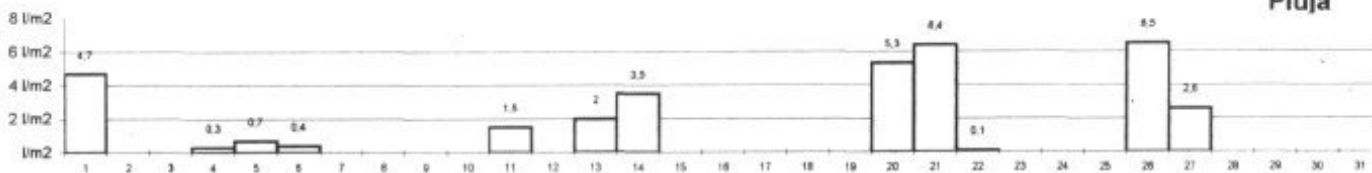
Humitat

Pressió

Pluja

Direcció

SW W N W W NW W NW SW VAR N SW NW NE NE N N W W N NW NW W W SE W N NE N

Vent

Hi ha vegades que el fet de reproduir dues fotografies del mateix lloc corresponents a èpoques diferents no comporta necessàriament que hàgim de prendre part per una de les dues; es tracta, simplement, de deixar constància d'unes imatges que no es repetiran, sense que això pressuposi cap tipus d'enyorança del que ja no tenim. Fins i tot es pot donar el cas -no gaire freqüent, ho hem de reconèixer- que ens agradi més l'estat actual que el d'abans, perquè s'hagi fet una reforma amb delicadesa i d'acord amb l'entorn urbà.

Però aquest més no és així, ni de molt. La imatge antiga és infinitament més hermosa que l'actual, i mostra clarament la importància que es donava i es dona a la vegetació urbana. Les fotografies corresponen a un tram de la carretera de Son Servera difícil

de reconèixer avui en dia: el que hi ha a l'encreuament amb el carrer de Sant Llorenç. El toldo de l'esquerra és del bar *S'Estel*, i encara no havien construït la casa d'en *Pedro de Sa Central* ni la d'en *Pedro Robí*; a la dreta hi havia el camp de futbol de *Son Maneta*, on actualment hi ha un esboç de carrer que potser algun dia continuï fins als límits del nucli urbà.

Els arbres que la vorejaven durant tot el recorregut van desaparèixer fa més de trenta anys, perquè algú que tenia poder va considerar que feien nosa als cada vegada més abundants cotxes que hi passaven. Arribava el progrés, i calia sacrificar el que fos per adequar el poble als usos i costums de la modernitat.

La carretera de Son Servera havia estat un indret molt transitat temps enrera. A més del camp de futbol es-

mentat abans, havia estat *el passeig*, un costum molt arrelat que propiciava la comunicació -encara que només fos amb la mirada-, i que també ha desaparegut fa estona. I àdhuc comptava amb el cinema *Ideal*, popularment conegut com *el cine d'allà abaix*. I el taller de *Ca's Corder*, on hi feia la corda i que tant ens agradava visitar als al.lots. I el taller gran, el primer del poble, que donà feina a moltes llorencines.

Sí, els arbres propiciaven una activitat lúdica peatonal que avui ha desaparegut. Si almanco els haguessin sembrat a un altre indret del poble a hores d'ara no seríem una de les viles amb menys zones verdes de Mallorca, però ja sabem que dissortadament no ha estat així.

J. Cortès i F. Santandreu

(Fotografia cedida per Jaume Salas)